

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра бухгалтерського обліку та консалтингу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА "ОБЛІК І АУДИТ"

галузь знань 07 Управління та адміністрування
спеціальність 071 Облік і оподаткування

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему

**ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА**

здобувача Дубенця Владислава Сергійовича _____

Науковий керівник: к.е.н., доцент Леженко Л.І. _____

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною
комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

В.о. завідувача кафедри: к.е.н., доцент Цятковська О.В.

Київ – 2024

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна магістерська робота містить 77 сторінок, 12 рисунків, 15 таблиць, список використаних джерел з 99 найменувань, додатки.

Обліково-аналітичне забезпечення стратегічного управління витратами підприємства

Об'єкт дослідження є: Система формування обліково-аналітичної інформації про витрати підприємства та їх стратегічне управління

Предметом дослідження є: Теоретичні, методичні, організаційні, практичні аспекти обліку та аналізу витрат підприємства, їх відображення в системі рахунків та фінансовій звітності. Формування обліково-аналітичного забезпечення для стратегічного управління витратами підприємства.

Метою дослідження є: Розглянути економічну сутність категорії «витрати» на основі узагальнення сучасних концепцій до визначення цієї категорії з метою управління; дослідити порядок визнання витрат суб'єктів господарювання

Відповідно до поставленої мети були визначенні такі завдання:

- розкрити економічну сутність категорії «витрати» та навести їх класифікацію;
- розкрити порядок документального оформлення;
- навести відображення витрат в системі рахунків

Практичне завдання отриманих результатів: визначити завдання, мету та роль аналізу витрат, його інформаційне забезпечення в системі управлінських рішень; проаналізувати рівень, динаміку та структуру витрат; дослідити та оцінити вплив витрат на фінансові результати діяльності досліджуваного підприємства; визначити та надати пропозиції удосконалення аналітичного забезпечення підприємства інформацією для оптимізації витрат з метою їх управління .

Рік виконання кваліфікаційної магістерської роботи: 2024

Рік захисту роботи: 2024

Ключові слова: витрати, фінансові результати, управлінській облік

Зміст

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1	6
ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ВИТРАТИ В СИСТЕМІ ОБЛІКУ ТА ЇХ СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ	6
1.1. Економічна сутність і класифікація витрат підприємства в контексті обліку та стратегічного управління.....	6
1.2. Нормативне забезпечення обліку витрат підприємства.....	13
1.3. Витрати підприємства в контексті управлінського обліку	17
РОЗДІЛ 2	26
ВИТРАТИ ПІДПРИЄМСТВА: ЇХ ОБЛІК, ВІДОБРАЖЕННЯ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ТА СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ	26
2.1. Документування обліку витрат підприємства	26
2.2 Методика обліку витрат підприємства: аналітичний та синтетичний аспекти ..	34
2.3 Відображення витрат у фінансових звітах підприємства	42
2.4 Впровадження управлінських підходів до обліку витрат підприємства та шляхи їх вдосконалення	45
РОЗДІЛ 3	49
УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ АНАЛІЗУ ВИТРАТ	49
3.1. Завдання та організація аналізу витрат підприємства.....	49
3.2. Оцінка рівня, динаміки та структури витрат підприємства.....	55
3.3 Оцінка та вивчення впливу витрат на фінансові результати діяльності підприємства	68
ВИСНОВКИ	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	81
ДОДАТКИ	91

ВСТУП

Актуальність теми: дослідження системи формування обліково-аналітичної інформації про витрати підприємства та їх стратегічне управління є важливим аспектом діяльності сучасних підприємств. В умовах постійної зміни економічного середовища ефективне управління витратами стає ключовим фактором забезпечення фінансової стійкості та конкурентоспроможності організації. Витрати є основним елементом формування собівартості продукції, послуг або робіт, тому їх оптимізація безпосередньо впливає на рівень прибутковості та фінансових результатів підприємства. Методологія та організація обліку витрат можуть відрізнятися залежно від галузевих особливостей діяльності підприємства, що потребує адаптації системи обліку до специфіки конкретного суб'єкта господарювання.

Дослідження спрямоване на вивчення системи обліку та аналізу витрат на прикладі КП «Київжитлоспецексплуатація», яка здійснює діяльність з надання орендних послуг та знаходиться під впливом державного регулювання. Аналіз витрат цього підприємства дозволяє виявити резерви для підвищення його ефективності та зниження собівартості наданих послуг.

Важливість цього дослідження обумовлена необхідністю підвищення ефективності управління витратами на підприємствах житлово-комунального господарства, які часто стикаються з проблемою збитковості через значний рівень операційних витрат та обмеження у встановленні тарифів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій: такі науковці, як М. В. Кужельний, В. В. Сопко, М. С. Пушкар, С. Ф. Голов, А. М. Герасимович, Р.С.Коршикова, а також зарубіжні автори, серед яких К. Друрі, Є. Хелферт, Ф. Вуд, досліджували питання обліку витрат, їх класифікації, впливу на фінансові результати та управлінські рішення. Їхні наукові праці стали основою для розробки сучасних методик обліку витрат і управління ними.

Мета і завдання дослідження: Метою написання кваліфікаційної магістерської роботи є розгляд економічної сутності категорії «витрати» на основі узагальнення сучасних концепцій для їх стратегічного управління. В межах дослідження передбачається:

- дослідити порядок визнання витрат суб'єктами господарювання;
- здійснити класифікацію витрат за різними критеріями;
- проаналізувати нормативно-правове регулювання обліку витрат та їх відображення у фінансовій звітності;
- показати порядок документального оформлення витрат та їх відображення в системі бухгалтерського обліку;
- проаналізувати вплив витрат на фінансові результати діяльності підприємства;
- визначити роль комп'ютерних технологій в автоматизації обліку витрат;
- розробити пропозиції щодо вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення для стратегічного управління витратами.

Об'єкт дослідження: система формування обліково-аналітичної інформації про витрати підприємства та їх стратегічне управління.

Предмет дослідження: теоретичні, методичні, організаційні та практичні аспекти обліку та аналізу витрат підприємства, їх відображення в системі рахунків бухгалтерського обліку та фінансовій звітності, а також обліково-аналітичне забезпечення для прийняття управлінських рішень.

Методи дослідження: У процесі виконання кваліфікаційної магістерської роботи використано такі наукові методи: методи індукції та дедукції для визначення економічної сутності витрат, абстрактно-логічний метод для класифікації витрат, методи аналізу та синтезу для вивчення методології обліку витрат, економічний аналіз для оцінки динаміки та структури витрат, метод систематизації для узагальнення результатів дослідження.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів: У кваліфікаційній магістерській роботі проаналізовано економічну природу,

класифікацію та визнання витрат у контексті бухгалтерського обліку та їх відображення у фінансовій звітності. Особливу увагу приділено автоматизації процесів обліку витрат шляхом впровадження сучасних комп'ютерних технологій. На основі проведеного аналізу розроблено рекомендації щодо оптимізації системи обліку витрат та вдосконалення звітності відповідно до стандартів МСФЗ. Це дозволить підвищити точність облікових даних, забезпечити оперативність отримання інформації та поліпшити аналітичний потенціал для прийняття стратегічних управлінських рішень.

Інформаційна база: для виконання дослідження використовувалися дані бухгалтерського обліку та звітності КП «Київжитлоспецексплуатація», нормативно-правові акти, наукові статті, монографії та інформаційні ресурси мережі Інтернет.

РОЗДІЛ 1. ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ВИТРАТИ В СИСТЕМІ ОБЛІКУ ТА ЇХ СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ

1.1. Економічна сутність і класифікація витрат підприємства в контексті обліку та стратегічного управління

Економічна сутність і класифікація витрат підприємства в контексті обліку та стратегічного управління

Становлення та розвиток ринкової інфраструктури в Україні спричинили докорінні зміни в економічному, інформаційному та правовому середовищі функціонування підприємств, що відображає сутність їхньої господарської діяльності. У нових умовах кожне підприємство, приймаючи рішення щодо запуску виробництва чи його розширення, повинно бути впевненим у його прибутковості та рентабельності.

Порівняння витрат і результатів діяльності є основою для оцінки ефективності роботи підприємства. Без такого порівняння можуть виникати критичні помилки при виборі економічної політики, прийнятті важливих управлінських рішень, виборі видів підприємницької діяльності, а також визначенні оптимальних обсягів і структури випуску продукції, робіт чи послуг. Крім того, це також стосується формування ціноутворення на продукцію та послуги.

Основним фінансовим результатом діяльності підприємства є прибуток, який є джерелом засобів для його подальшого розвитку. Збільшити прибуток можна через збільшення обсягу виробництва або підвищення цін на продукцію чи послуги. Однак це не завжди доцільно або можливе. Тому в умовах економічних обмежень підвищення фінансового результату безпосередньо залежить від зниження витрат.

Важливість витрат для ефективного функціонування підприємства можна обґрунтувати ще тим, що це питання було предметом вивчення ще стародавніми вченими. Одним із перших фундаментальних досліджень у цій сфері є трактат радника

царя Чандрагупти I Каутільї «Артхашастра», що датується IV-III ст. до нашої ери. Каутілья розглядає проблему «вартості речей» та ринкової ціни товарів. Згідно з його поглядами, ціна товару на ринку складається з витрат на виробництво та торгівельних платежів. Він стверджував, що торговець повинен включати частку прибутку в ціну товару, яка становить 5% для місцевих товарів та 10% для ввезених товарів.

Перші визначення та формулювання категорії «витрати» можна зустріти ще в античній філософії, де поняття «економіка», «політика» та «право» були складовими частинами філософської науки (рис. 1.1.). Одними з найбільш значних представників цієї філософії, які вивчали економічний розвиток і витрати, були греки: Ксенофонт (в «Ойкономія» та «Про домашнє господарство») і Арістотель («Економіка»), а також римляни – Варрон («Про сільське господарство») і Колумелла («Сільське господарство»).

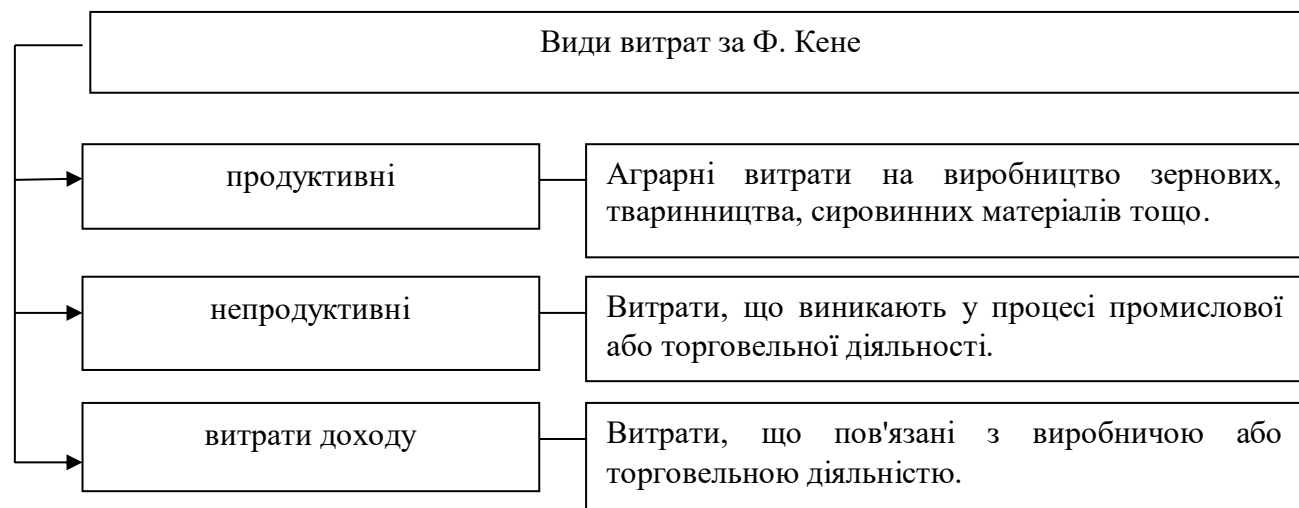

Рисунок 1.1. Види витрат з точки зору Ф. Кене

Джерело: згруповано за інформацією [43]

Ми погоджуємось з думкою О. Трухана, який вважає, що «значення Кене полягає в створенні першої макроекономічної моделі формування чистого продукту через різницю між сукупним продуктом і витратами на його виробництво. Він також спробував з'ясувати, як відшкодовуються витрати, що виникають у процесі

виробництва, таких як витрати на техніку, оренду та поліпшення землі». Кене особливо наголошував на витратах, пов'язаних з людською працею, і вважав, що чистий продукт — це залишок багатства після вирахування витрат на його виробництво, тобто витрат капіталу на засоби виробництва та робочу силу.

Представники різних економічних шкіл, таких як класицизм, меркантилізм, маржиналізм, фізіократизм, неокласицизм та марксизм, зробили вагомий внесок у вивчення витрат. Вони звертали увагу на трактування поняття «витрати», що дозволило сформуванню багатогранне розуміння економічної сутності витрат, їхнього впливу на процеси виробництва та діяльності підприємств. Зокрема, фізіократи критикували концепції меркантилістів і вважали, що важливішим є людський фактор, а не витрати. Такі погляди стали основою для виділення різних видів витрат, що наочно демонструє спадщина Ф. Кене, який розробив теорію класової структури суспільства, що також мала вплив на формування підходів до класифікації витрат у контексті управлінського обліку.

Ще одним важливим вченим, який значну увагу приділяв вивченню теорії витрат, був К. Маркс. У своєму трактаті «Капітал» він виклав основні положення економічної теорії, згідно з якими основою ціни будь-якого товару є його вартість, що визначається через кількість праці, витраченої на його виготовлення. Це питання залишалось актуальним і в подальші роки, і є значущим в сучасних економічних дискусіях.

В наукових працях багато вчених наводять різноманітні трактування терміну «витрати», деякі з яких зображені в таблиці 1.1.М

Після дослідження суті витрат, їх значення для підприємств, а також розгляду їхнього походження та історичного розвитку, доцільно перейти до розгляду класифікації витрат підприємства.

Таблиця 1.1 - Тлумачення поняття «витрати» в науковій літературі

Автор	Трактування витрат
Й. Заводський, Г. Осовська, О. Юшкевич	Витрати підприємства виникають безпосередньо під час використання ресурсів для реалізації певних видів діяльності і мають чітко визначену мету. Вони характеризуються як сума скорочення вартості активів або зниження власного капіталу підприємства [33, с. 43].
Н. Гуріна, Н. Ткаченко	<p>Витратами є ресурси, що споживаються під час виробничого процесу і відображають минулу працю, зокрема матеріали, сировина, паливо тощо, а також засоби праці, такі як будівлі, споруди, машини та устаткування, що передають свою вартість на новий продукт через амортизацію[85, с. 215].</p> <p>Витрати — це зменшення економічних вигод через вибуття або/і зниження вартості активів (грошових коштів, їх еквівалентів або іншого майна в матеріальній чи нематеріальній формі), а також збільшення зобов'язань, що призводить до зниження власного капіталу, за винятком змін, пов'язаних із вилученням або розподілом капіталу власником [85].</p>
И. Бланк	Витрати — це поточні витрати трудових, матеріальних, фінансових та інших ресурсів, виражені в грошовій формі, які направлені на виробництво продукції [6, с. 19].
Деніел Г. Шор, Глен А. Велш	Витрати — це сума ресурсів, виражена в доларах, які були використані або витрачені підприємством протягом певного періоду з метою отримання доходу [20, с. 37].

Джерело: згруповано за інформацією [33, с. 43; 85, с. 215; 6, с. 19, 20, с. 37]

Як видно з таблиці 1.1, в економічній науці сутність витрат розглядається через кілька основних підходів, зокрема:

- **Фінансовий підхід:** витрати визначаються як форма платежів за використані ресурси, що надходять із зовнішнього середовища. В рамках цього підходу витрати є фактичним грошовим вибуттям, тобто це виплати, які підприємство має здійснити, відводячи ресурси від альтернативного використання.

- **Ресурсний підхід:** витрати трактуються як вартість ресурсів, що використовуються для створення нової вартості. Це витрати на виробничі ресурси, необхідні для реалізації діяльності підприємства, з метою отримання прибутку або досягнення інших цілей, виражені в грошовій формі. Ресурси, що надходять на вхід у виробничу систему, перетворюються на корисні предмети на виході.

- **Обліковий підхід:** у бухгалтерії витрати визначаються як зменшення

активів або збільшення зобов'язань, що призводить до скорочення обсягу власного капіталу підприємства. Принцип періодичності в бухгалтерії відокремлює витрати, які понесені підприємством, від затрат, що можуть бути визнані в поточному або майбутніх періодах. Витрати, визнані у певному періоді, є частиною фактичних витрат і впливають на рух ресурсів підприємства, зменшуючи його прибуток у цьому періоді.

Класифікація витрат — це процес групування витрат за певними ознаками, що дає можливість більш детально вивчити суть витрат, зрозуміти порядок їх формування та мету використання. У практичному контексті класифікація витрат має велике значення для управлінських рішень, оскільки вона дозволяє глибше аналізувати витрати та їх вплив на діяльність підприємства.

Таблиця 1.2 - Класифікація витрат залежно від цілей управління

№ з/п	Напрями класифікації витрат	Види витрат, що входять до складу
1.	витрати для оцінки запасів та визначення фінансового результату	невичерпані, вичерпані; на продукцію, на період діяльності; прямі та непрямі; основні й накладні; виробничі та невиробничі
2.	витрати для прийняття управлінських рішень	постійні й змінні; релевантні та нерелевантні; дійсні (реальні) й можливі (уявні); маржинальні та середні
3.	витрати для забезпечення контролю та регулювання	регульовані й нерегульовані; нормовані та ненормовані; ті, що плануються, ті, що не плануються й ін.
4.	витрати за економічними елементами	матеріальні (за мінусом зворотних відходів); витрати на оплату праці; відрахування на соціальні потреби; амортизація основних засобів
5.	витрати за функціональною характеристикою	адміністративні витрати; витрати на збут; інші операційні витрати

Джерело: згруповано за інформацією [16, с. 43-46; 29, с. 221; 31, с. 85-88, 88] та власних узагальнень

Для кращого розуміння давайте більш детально розглянемо кілька напрямів класифікації витрат, визначимо їх складові елементи та їх значення для управління підприємством.

В економічній літературі існує велика кількість класифікацій витрат, що застосовуються залежно від завдань управління. Для цілей цього дослідження

доцільно виокремити класифікацію витрат за напрямками управління, яка представлена п'ятьма основними категоріями (табл. 1.2).

1. Витрати для оцінки запасів та визначення фінансового результату:

Вичерпані витрати: Це витрати, що здійснені в поточному періоді і призвели до зменшення активів або збільшення зобов'язань. Вони безпосередньо впливають на отримання доходу в звітному періоді і враховуються при визначенні фінансового результату. До таких витрат можна віднести витрати на виробництво продукції, які вже реалізовані або використані.

Невичерпані витрати: Це витрати, які вже понесені, але ще не призвели до вичерпання активів чи зобов'язань. Вони відображаються як витрати на майбутні періоди. Наприклад, витрати на виробництво продукції, що ще не реалізована, або витрати на виробництво, які не були повністю спожиті в поточному періоді.

2. Витрати, пов'язані з виробництвом продукції: Витрати на продукцію — це витрати, безпосередньо пов'язані з виробництвом конкретного товару або послуги. Вони включаються до собівартості продукції і утримуються як актив у запасах до тих пір, поки продукція не буде реалізована. Витрати, які формують собівартість продукції, включають в себе витрати на матеріали, працю, амортизацію, енергію та інші ресурси, що використовуються для виробництва.

3. Витрати періоду: Витрати періоду — це витрати, що не мають прямого зв'язку з конкретною продукцією або послугою і вважаються витратами поточного періоду. Це можуть бути витрати на адміністрування, маркетинг, дослідження, управлінські послуги та інші витрати, які не підлягають включенню в собівартість виробленої продукції. Ці витрати впливають на фінансовий результат підприємства безвідносно до того, чи було продано продукцію або послугу.

Відповідно до НП(С)БО 16 «Витрати» витрати підприємства поділяються на прямі й непрямі залежно від способу їх віднесення на собівартість продукції.

1. Прямі витрати — це витрати, які безпосередньо пов'язані з виробництвом конкретної продукції, виконанням робіт чи наданням послуг. Ці витрати можна легко

ідентифікувати і прямо віднести до об'єкта обліку. Наприклад, це можуть бути витрати на сировину, оплату праці робітників, витратні матеріали, паливо, насіння тощо. Прямі витрати під час їх виникнення безпосередньо розподіляються на відповідні виробничі процеси або послуги.

2. Непрямі витрати — це витрати, що стосуються виробництва кількох видів продукції або послуг. Оскільки їх неможливо точно віднести до конкретного об'єкта обліку, їх обліковують окремо та розподіляють на різні об'єкти обліку за певними критеріями (наприклад, за допомогою пропорцій чи інші методи розподілу). Це можуть бути витрати на загальне управління, витрати на оплату праці адміністративного персоналу або амортизація на загальні виробничі потужності. В залежності від організації обліку одні й ті ж витрати можуть бути класифіковані або як прямі, або як непрямі. Наприклад, витрати на оплату праці керівників підрозділів можуть бути прямими для підрозділу, але непрямими для конкретних видів продукції.

Також варто зазначити поділ витрат за сферою виникнення на виробничі та невиробничі витрати:

- Виробничі витрати — це витрати, які безпосередньо пов'язані з виробництвом продукції чи наданням послуг. Вони включають матеріальні витрати, витрати на оплату праці, витрати на обробку та транспортування сировини, а також витрати на утримання виробничих потужностей. Виробничі витрати формують собівартість продукції.

- Невиробничі витрати — це витрати, які не пов'язані безпосередньо з виробничим процесом, але вони необхідні для підтримки функціонування підприємства. Це витрати на управлінські функції, маркетинг, дослідження та розвиток, адміністративні витрати, витрати на збут продукції. Невиробничі витрати відносяться до загальних витрат підприємства, які також можуть впливати на фінансовий результат.

За відношенням до технологічного процесу витрати поділяються на основні та накладні витрати:

1. Основні витрати — це витрати, які безпосередньо пов'язані з виробництвом продукції чи наданням послуг. Вони включають всі прямі витрати, які прямо відносяться до виробничого процесу, наприклад, витрати на сировину, оплату праці виробничого персоналу, паливо, енергію тощо.

2. Накладні витрати — це витрати, які не можна безпосередньо віднести до конкретного виду продукції, але які необхідні для управління та обслуговування виробничого процесу. До накладних витрат відносяться адміністративні витрати, витрати на утримання виробничих потужностей, витрати на підтримку обладнання та інші загальні витрати.

Головною метою цього групування є не лише класифікація витрат, а й аналіз матеріалоемності, енергоемності, трудомісткості та фондоемності продукції, що дозволяє оцінити ефективність використання ресурсів на підприємстві. Зміни в складі витрат, зокрема зменшення частки заробітної плати і збільшення частки амортизації, свідчать про підвищення технічного рівня виробництва та впровадження більш автоматизованих і технологічно складних процесів. Такі зміни відображають позитивні тенденції в рості продуктивності праці та вдосконаленні виробничих процесів.

1.2. Нормативне забезпечення обліку витрат підприємства

Перехід України на міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності став важливим кроком у реформуванні господарського механізму та вдосконаленні управління підприємствами в умовах ринкової економіки. Цей перехід спричинив значні зміни в порядку ведення обліку витрат, що стали необхідними для підвищення ефективності діяльності підприємств, а також для забезпечення прозорості та об'єктивності в фінансовій звітності.

Економічні зміни, що відбуваються в Україні, стимулюють підприємства до адаптації до нових умов, де важливою частиною є вдосконалення бухгалтерського

обліку витрат. Система обліку має забезпечити точну і своєчасну інформацію для управлінців підприємств, що дозволяє здійснювати ефективне планування і контроль витрат. Однак, незважаючи на значні зусилля, які були докладені до впровадження Міжнародних стандартів, проблеми методичної розробки нормативних документів і нестабільність податкового законодавства залишаються актуальними. Це негативно позначається на якості інформації, яку отримують користувачі, зокрема керівники підприємств, і знижує її корисність для прийняття управлінських рішень.

Важливою складовою сучасної системи бухгалтерського обліку витрат є належне нормативно-правове забезпечення, яке розвивалося протягом останніх двох десятиріч і продовжує змінюватися. Законодавчі зміни, а також соціальні, економічні та інтеграційні фактори значно впливають на організацію обліку витрат на підприємствах. Відповідно, нормативно-правове забезпечення повинно включати не лише документацію, а й системи довідкової інформації, що допомагають реалізувати ефективний облік і контроль витрат.

Ключові аспекти нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку витрат на підприємствах були детально досліджені в працях відомих авторів, таких як Л. Гуцаленко, Г. Кірейцев, В. Жук, В. Пархоменко, В. Пантелеєв, М. Пушкар, Н. Пилипів, Л. Сук, Г. Олехович, С. Голов, Д. Кетлетта, В. Сопко, Г. Павлова, М. Чумаченко, В. Швець, О. Чернецька та інших. Ці дослідження сприяють кращому розумінню і впровадженню ефективних підходів у практику обліку витрат в умовах сучасних економічних реалій.

Дійсно, зазначені вчені значно сприяли розвитку законодавства України, зокрема, в галузі бухгалтерського обліку та фінансової звітності, формуючи нормативно-правову базу, яка включає такі важливі документи, як Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Закон України «Про аудиторську діяльність», національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, а також міжнародні стандарти фінансової звітності. Вони також брали участь у вдосконаленні плану рахунків бухгалтерського обліку та формуванні системи

національного регулювання бухгалтерського обліку і економічного контролю.

Проте, незважаючи на значний прогрес у цій сфері, існують проблеми, які не були вирішені навіть після прийняття численних нормативних актів. Однією з основних проблем є відсутність глибокого критичного аналізу діючої нормативно-правової бази та її порівняння з попередньою. Це дозволило б виявити наявні неузгодженості та суперечності, які виникають у процесі використання цих нормативно-правових актів, зокрема щодо обліку витрат і доходів підприємств.

Отже, для забезпечення ефективного функціонування бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні необхідно продовжувати вдосконалення нормативно-правової бази, сприяти її адаптації до міжнародних стандартів, а також проводити регулярний аналіз і коригування існуючих нормативних актів, аби зменшити кількість неузгодженостей і підвищити якість облікової інформації. Дійсно, нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в Україні перебуває в процесі постійних змін, і ці зміни значною мірою зумовлені політичними, економічними, інтеграційними та соціальними процесами, що відбуваються в державі. Протягом останніх двох десятиріч було створено значну нормативно-правову базу для організації обліку витрат та їх регулювання, яка на сьогодні залишається в процесі вдосконалення, адже нові економічні реалії потребують гнучкості та адаптації під нові умови.

Як ви правильно зазначили, організація нормативно-правового забезпечення облікового процесу є важливою сервісною функцією, яка стосується не тільки обліку витрат, а й процесів їх організації в цілому. Це означає, що правильна і ефективна організація обліку потребує чіткої і послідовної нормативної підтримки, яка повинна забезпечувати стабільність і прозорість у всіх етапах бухгалтерського процесу.

Система нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку в Україні здійснюється через кілька основних органів:

- Верховна Рада України — приймає закони та постанови, що визначають загальні принципи обліку та фінансової звітності;

- Президент України — видає укази, що впливають на основні напрямки інвестиційної політики та економічного розвитку країни;
- Кабінет Міністрів України — приймає постанови, які детальніше регламентують певні аспекти економічної діяльності, включаючи облік витрат.

Згадану нормативну базу, яка регламентує ведення обліку витрат, складають такі важливі документи:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» — основний закон, що визначає загальні принципи бухгалтерського обліку в країні.

2. Податковий кодекс України — містить норми, які регулюють оподаткування витрат підприємств, їх облік та звітність.

3. Господарський кодекс України — визначає правові норми, що стосуються господарської діяльності підприємств, в тому числі обліку витрат.

4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» — визначає правила обліку витрат на підприємствах, порядок їх класифікації та розподілу.

5. Методичні рекомендації щодо застосування регістрів бухгалтерського обліку — надають рекомендації щодо оформлення та ведення бухгалтерського обліку витрат на підприємствах.

Усе це є основою для забезпечення правильності ведення бухгалтерського обліку витрат, надаючи підприємствам необхідні інструменти для прозорості та ефективності управлінських рішень.

Нормативно-правові акти щодо бухгалтерського обліку витрат підприємств можна поділити на різні рівні в залежності від джерела та сфери їхнього застосування, що допомагає правильно організувати облік і забезпечити контроль за витратами на всіх етапах їхнього використання

Що стосується самих напрямів бухгалтерського обліку в Україні, то облік ведеться за трьома основними напрямками:

1. Управлінський облік — орієнтований на допомогу керівництву підприємства у прийнятті рішень щодо подальшої діяльності. Цей облік містить інформацію про витрати, які важливі для внутрішнього управління, аналізу витрат та планування.

2. Фінансовий облік — націлений на надання достовірної інформації про фінансовий стан підприємства як внутрішнім (керівникам, засновникам), так і зовнішнім користувачам (інвесторам, кредиторам, державним органам). Фінансовий облік включає також облік витрат для складання фінансової звітності.

3. Податковий облік — використовується для визначення розміру податкових зобов'язань платника податків. Важливість цього виду обліку полягає у правильному розрахунку податків, що підприємства повинні сплачувати державі.

Кожен із цих напрямів обліку має свої особливості і правила, що визначають специфіку відображення витрат на підприємстві, але всі вони мають взаємодіяти для забезпечення комплексного та ефективного управління фінансами та витратами підприємства.

1.3. Витрати підприємства в контексті управлінського обліку

Реформування концепції управління суб'єктами господарювання в Україні є важливою частиною розвитку ринкових відносин. Одним із центральних аспектів цього процесу є вдосконалення організації бухгалтерського обліку, що забезпечить не тільки ефективне управління витратами, а й прозорість у прийнятті рішень для зовнішніх і внутрішніх користувачів фінансової інформації. Ось кілька основних напрямків, які можуть стати пріоритетними для реформування системи бухгалтерського обліку в Україні:

1. Розробка концепції бухгалтерського обліку:

Створення науково обґрунтованої концепції бухгалтерського обліку є необхідним кроком для забезпечення достовірної і неупередженої інформації про фінансовий стан

підприємства. Це дозволить зовнішнім та внутрішнім користувачам, таким як інвестори, кредитори та керівництво підприємства, приймати ефективні та обґрунтовані управлінські рішення.

2. Роль калькулювання витрат:

Як зазначає П. Житний, відмова від обліку витрат і калькулювання собівартості продукції може мати серйозні негативні наслідки для економіки підприємства. Тому калькулювання витрат має бути одним із ключових інструментів управлінського обліку. Це дозволить підприємствам точніше прогнозувати витрати та забезпечити конкурентоспроможність на ринку.

3. Управлінський облік як пріоритет:

Управлінський облік відіграє важливу роль у забезпеченні прийняття якісних рішень. Він надає керівництву підприємства детальну інформацію про витрати, доходи, рентабельність, ефективність використання ресурсів, що дозволяє оптимізувати діяльність та забезпечити фінансову стабільність. Врахування специфіки підприємства при впровадженні системи управлінського обліку дозволить адаптувати її до конкретних умов і вимог.

4. Інтеграція в систему ринкових відносин:

В умовах ринкової економіки система бухгалтерського обліку повинна бути максимально прозорою та адаптивною до змін у законодавстві та вимогах ринку. Впровадження сучасних технологій обліку та використання міжнародних стандартів фінансової звітності дозволить інтегрувати українську бухгалтерську практику в глобальні економічні процеси.

Управлінський облік є важливим інструментом для прийняття обґрунтованих рішень на підприємстві, оскільки він надає керівництву і власникам достовірну та оперативну інформацію про фінансовий стан і результативність діяльності підприємства. Основна мета управлінського обліку — це забезпечення керівництва необхідними даними для оцінки ефективності діяльності і для прийняття стратегічних, тактичних і оперативних рішень.

Ключові аспекти управлінського обліку:

1. Збір і обробка інформації: Управлінський облік полягає в зборі, обробці і подачі інформації, яка характеризує діяльність підприємства. Це може включати дані про доходи, витрати, фінансові результати, а також більш детальну інформацію, як-от наявність майна, дебіторську та кредиторську заборгованість, касові розриви і періоди платежів.

2. Мета управлінського обліку: Основною метою управлінського обліку є надання точних даних для оцінки ключових показників

Управлінський облік є важливою частиною бухгалтерської системи підприємства, що забезпечує прийняття ефективних управлінських рішень на основі аналізу витрат. Розуміння витрат і їхнього поділу є необхідним для правильної оцінки фінансового стану підприємства і планування подальшої діяльності.

Витрати підприємства можна класифікувати на різні види, що мають важливе значення в процесі управлінського обліку. Один з основних поділів витрат — це поділ на постійні та змінні витрати. Цей поділ дає можливість аналізувати, як зміни в обсязі виробництва впливають на загальні витрати підприємства.

Змінні витрати

Змінні витрати — це витрати, розмір яких змінюється пропорційно до обсягу виробничої діяльності. Вони безпосередньо залежать від кількості виготовленої продукції чи наданих послуг. Наприклад, для виготовлення бетонних секцій огорожі необхідно витратити певну кількість цементу на одну секцію. Якщо виготовляється більше секцій, то кількість використаного цементу і, відповідно, витрати на нього, збільшуються. Тобто, змінні витрати зростають або зменшуються автоматично залежно від обсягу виробництва.

Постійні витрати – це витрати, які не залежать від обсягу виробництва.

Для управлінського обліку важливим є чітке розуміння і класифікація витрат. Змінні витрати дозволяють визначити, як вони змінюються разом з виробничими процесами, а постійні витрати — це стабільні витрати, які не залежать від кількості

продукції, але можуть бути оптимізовані через ефективне використання ресурсів. Розподіл витрат на постійні та змінні дає можливість керівництву приймати обґрунтовані управлінські рішення і ефективно планувати фінансові потоки підприємства.

Друга категорія витрат, яка поєднує риси як постійних, так і змінних витрат, є частково-змінними витратами. Вони займають проміжне місце між постійними і змінними витратами, оскільки їхній зв'язок з обсягом виробництва є наявним, але не настільки тісним і прямо пропорційним. Наприклад, при збільшенні обсягу діяльності на 20% частково-змінні витрати можуть зрости на 16%, що свідчить про неповну пропорційність зміни витрат і обсягу виробництва.

Приклад частково-змінних витрат:

Яскравим прикладом частково-змінних витрат є плата за електроенергію. Якщо підприємство використовує електроенергію понад встановлений ліміт для виготовлення більшого обсягу продукції, плата за спожиту електроенергію включатиме дві складові:

1. Ціну за кіловат електроенергії в межах ліміту, тобто фіксовану, постійну частину витрат.
2. Додаткову ціну за кіловат понад ліміт, яка змінюється в залежності від обсягу споживаної енергії.

Таким чином, додаткові витрати на спожиту електроенергію після перевищення ліміту збільшують змінну частину витрат на одиницю продукції, що робить ці витрати частково-змінними.

Релевантні та нерелевантні витрати в управлінському обліку

У ринкових умовах релевантність витрат стає однією з найважливіших характеристик управлінської інформації. Релевантні витрати – це ті витрати, які можуть бути змінені або вплинути на прийняття рішення, тоді як нерелевантні витрати залишаються незмінними незалежно від прийнятого рішення.

Релевантні витрати мають важливе значення, оскільки допомагають керівництву

вибрати оптимальний варіант серед кількох можливих. Наприклад, витрати на електроенергію, що змінюються залежно від обсягу виробництва, є релевантними, оскільки вони можуть бути змінені внаслідок прийняття рішення про збільшення обсягу продукції. Вони безпосередньо впливають на рішення щодо виробництва, так як можна спрогнозувати, як ці витрати зміняться при варіаціях в обсязі виробництва.

Нерелевантні витрати — це витрати, які не змінюються в результаті прийняття управлінських рішень. Наприклад, оренда приміщення, що є умовно-постійною витратою, не залежить від кількості продукції, тому вона не буде релевантною в розрахунках щодо змін обсягу виробництва.

Таким чином, ефективне управління витратами передбачає правильну ідентифікацію релевантних витрат для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Релевантні витрати — це витрати, які змінюються залежно від вибору альтернативи в процесі прийняття управлінського рішення. Ці витрати є важливими для аналізу варіантів і допомагають визначити, які зміни в собівартості або доходах виникнуть при виборі одного рішення замість іншого. Наприклад, у ситуації вибору між купівлею або орендою виробничого обладнання витрати на саму покупку чи оренду будуть варіюватися, залежно від вибору. Однак витрати на електроенергію для експлуатації обладнання будуть однаковими в обох випадках і не впливають на вибір між альтернативами — ці витрати є нерелевантними.

Нерелевантні витрати — це витрати, які залишаються незмінними для всіх можливих варіантів рішень. Вони не змінюються в залежності від вибору альтернативи і не повинні враховуватися під час аналізу управлінських рішень. Наприклад, витрати на електроенергію для роботи виробничого обладнання залишаються однаковими як при купівлі, так і при оренді, тому ці витрати не впливають на вибір.

Дійсні та можливі витрати

Для прийняття правильних управлінських рішень важливо враховувати не тільки

дійсні (реальні) витрати, а й можливі (уявні) витрати:

- Дійсні витрати — це витрати, які підприємство реально несе, і які передбачають сплату грошових коштів або використання інших активів. Вони включають фактичні витрати, що відображаються у бухгалтерському обліку. Наприклад, витрати на закупівлю сировини або оплати оренди.

- Можливі (уявні) витрати — це витрати, які не відображаються у бухгалтерії, але мають важливе значення для прийняття рішень. Вони відображають втрачений прибуток або упущену вигоду, що виникає, коли підприємство відмовляється від одного варіанту на користь іншого. Наприклад, якщо підприємство вибирає вкладення в облігації замість купівлі нового обладнання, втрачені дивіденди від облігацій можуть бути віднесені до можливих витрат. Ці витрати не враховуються у бухгалтерському обліку, але повинні враховуватися при аналізі альтернатив.

Якщо підприємство вирішує інвестувати в облігації або придбати нове обладнання, то дійсні витрати включатимуть витрати на придбання обладнання або оплати вартості облігацій, а можливі витрати — це упущена вигода, яка виникає від того, що вибір одного варіанту обмежує можливість отримати прибуток від іншого (наприклад, відсотки за облігаціями проти прибутку від нових виробничих потужностей).

Управлінський облік передбачає детальний аналіз витрат підприємства з метою прийняття ефективних управлінських рішень. Для цього важливо розрізняти різні категорії витрат, оскільки кожна з них має свою роль у процесі планування та контролю.

Маржинальні та середні витрати

Витрати поділяються на маржинальні і середні залежно від способу визначення собівартості продукції.

- Маржинальні витрати — це витрати, пов'язані з виробництвом додаткової одиниці продукції. Вони відображають приріст витрат при збільшенні обсягу виробництва на одну одиницю продукції. Наприклад, якщо витрати на виготовлення

одного столу становлять 100 грн., а для виготовлення двох столів — 180 грн., то маржинальні витрати на виготовлення другого столу складатимуть 80 грн. Це відхилення обумовлене поділом витрат на постійну та змінну складову, де змінні витрати зростають, а постійні залишаються сталими.

- Середні витрати розраховуються як середнє значення витрат на одиницю продукції. Вони важливі для загальної оцінки ефективності виробництва. В даному прикладі середні витрати на виготовлення одного столу складатимуть 90 грн. (180 грн. ÷ 2 столи).

Застосування маржинальних та середніх витрат є важливим для бюджетування та вибору оптимальних управлінських рішень. Вони дозволяють управлінському персоналу оцінити, чи вигідно збільшувати обсяг виробництва або чи варто інвестувати в нові потужності для досягнення стратегічних цілей.

Контрольовані та неконтрольовані витрати

За можливістю впливу на витрати класифікація розділяє їх на контрольовані та неконтрольовані:

- Контрольовані витрати — це витрати, на які керівник може впливати або регулювати. Наприклад, витрати на оплату праці, витрати на матеріали, енергію, рекламу. Керівник може планувати, оптимізувати або зменшувати їх шляхом управлінських рішень.

- Неконтрольовані витрати — це витрати, на які керівник не має прямого впливу, такі як податки, регуляторні витрати, чи витрати на зовнішні послуги. Ці витрати визначаються зовнішніми факторами, і менеджер може лише прийняти їх як дані при плануванні.

Визначення контрольованих і неконтрольованих витрат є критичним для управлінського контролю, оскільки це дозволяє керівникам визначити сфери, де вони можуть активно впливати на витрати і оптимізувати ресурси, а також сприяє розподілу відповідальності за витрати на різних рівнях управління.

Витрати підприємства займають важливе місце в процесі управління та прийнятті

обґрунтованих управлінських рішень. Чітка класифікація витрат є необхідною для ефективного планування та контролю діяльності підприємства. Вона дозволяє керівникам оперативно реагувати на зміни в умовах функціонування підприємства та адаптувати стратегії розвитку.

Класифікація витрат: контрольовані та неконтрольовані витрати

Контрольовані витрати — це витрати, на які керівник може безпосередньо впливати, керуючи внутрішніми процесами підприємства. До них відносяться:

- Витрати на матеріали — витрати на закупівлю сировини і матеріалів для виробництва продукції. Керівник може оптимізувати ці витрати через ефективний вибір постачальників або удосконалення процесів зберігання та використання матеріалів.

- Заробітна плата — витрати на оплату праці співробітників підприємства. Вони знаходяться під контролем через системи мотивації, ефективного управління персоналом і оптимізацію чисельності працівників.

Неконтрольовані витрати — це витрати, на які керівник не має прямого впливу, оскільки вони визначаються зовнішніми факторами, такими як інфляція або зміни в економічному середовищі. До таких витрат відносяться:

- Амортизація — витрати, які пов'язані з зносом основних засобів підприємства. Вони визначаються на основі бухгалтерських стандартів і не можуть бути змінені без коригування основних засобів.

- Сплата податків і зборів — витрати, пов'язані з виконанням податкових зобов'язань. Ці витрати також не піддаються контролю на рівні підприємства.

- Зміна рівня цін на матеріали та інші витрати, що пов'язані з інфляційними процесами або коливаннями ринку, також відносяться до неконтрольованих.

Важливість класифікації витрат в управлінському обліку

Правильна класифікація витрат є критично важливою для забезпечення ефективного управління підприємством. Вона допомагає керівникам орієнтуватися в тому, які витрати вони можуть контролювати, а які — мають приймати як дані. Така

інформація дає змогу приймати обґрунтовані рішення, спрямовані на оптимізацію витрат і забезпечення фінансової стабільності підприємства.

РОЗДІЛ 2. ВИТРАТИ ПІДПРИЄМСТВА: ЇХ ОБЛІК, ВІДОБРАЖЕННЯ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ТА СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ

2.1. Документування обліку витрат підприємства

Первинні документи є невід'ємною частиною методу бухгалтерського обліку, оскільки будь-яка господарська операція повинна бути підтверджена та оформлена відповідним документом, який слугує підставою для її відображення в обліку. Важливою умовою правильного документування є забезпечення відповідності між реальними операціями підприємства та їх відображенням у фінансовій звітності.

Відповідальність за організацію, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, а також надання права підпису фінансових і банківських документів покладена на керівництво підприємства, зокрема на начальника та головного бухгалтера КП «Київжитлоспецексплуатація», а також на керівників структурних підрозділів підприємства. Заборонено відображати в обліку господарські операції, якщо первинні документи щодо них підписані неуповноваженими особами.

Для обліку витрат підприємства застосовується форма організації бухгалтерії, яка передбачає ведення обліку бухгалтерськими службами підприємства та структурними підрозділами, під керівництвом головного бухгалтера. Кожна господарська операція, яка стосується витрат підприємства, підлягає документальному підтвердженню. Бухгалтерський документ є основою для відображення цієї операції в обліку або письмовим розпорядженням на її здійснення.

Документування витрат на підприємстві можна умовно поділити на чотири основні групи:

1. Облік витрат на оплату праці. Для цього на підприємстві складаються розрахунки нарахування заробітної плати працівникам згідно з штатним розписом. На основі Табеля обліку робочого часу (форма П-5), бухгалтер складає Розрахунково-платіжну відомість (форма П-7). Для працівників, що працюють на відрядній системі

оплати праці, підставою для нарахування заробітної плати є наряд на відрядну роботу, маршрутний лист, де вказуються місце проведення робіт, обсяг виконаних робіт, відрядні розцінки, а також сума для нарахування заробітної плати працівнику за виконану роботу. Дані з цих документів узагальнюються в накопичувальних відомостях.

Це лише частина процесу документування витрат, що є важливою для правильного обліку та управління фінансами підприємства КП «Київжитлоспецексплуатація».

Для виконання деяких робіт підприємство може укласти цивільно-правові договори, зокрема договори підряду з фізичними особами. В цих договорах прописуються умови виконання певного обсягу робіт, терміни їх виконання, розмір винагороди та порядок розрахунків. Витрати по таким договорам визнаються в обліку на підставі Акту виконаних робіт, який складається по завершенню робіт. Цей документ є підтвердженням факту виконання робіт і підставою для нарахування витрат.

2. Облік витрат матеріальних цінностей.

Основним видом матеріальних затрат для підприємства є будівельні матеріали. Придбані матеріали оприбутковуються на склади і згодом розподіляються по конкретних будівельних об'єктах. До таких матеріалів відносяться: гравій, пісок, цегла, дошки, будівельні конструкції та інші матеріали, необхідні для виконання будівельних робіт. Матеріально-відповідальними особами на підприємстві є бригадири та начальники ділянок, які несуть відповідальність за збереження та правильне використання матеріалів на об'єктах. Ці особи відповідають за своєчасне та правильне облік та розподіл будівельних матеріалів, що використовується у виробничих процесах.

Фактичні витрати на деякі види матеріальних цінностей визначаються шляхом проведення інвентаризації, яка здійснюється за участю працівників бухгалтерії. Після інвентаризації складається акт про залишки матеріалів, що відображає кількість

витрачених матеріалів на об'єктах підприємства. Це дозволяє правильно обліковувати матеріальні витрати на різних етапах виробничого процесу.

Основною інформацією для бухгалтерського обліку витрат на матеріальні цінності є зведені відомості витрат, оборотні відомості матеріальних цінностей, картки підзвітних осіб, відомості переоцінювання та використання матеріальних цінностей. Ці документи використовуються для відображення руху матеріальних ресурсів і допомагають здійснювати точний облік витрат.

Комплектація необхідними будівельними матеріалами здійснюється за допомогою лімітно-забірних карток (форма М-28) для відпуску матеріалів на будівельні об'єкти. Для відпуску інших матеріалів, таких як дезінфікуючі та медичні засоби, використовуються накладні внутрішньогосподарського призначення.

Паливно-мастильні матеріали списуються за фактичною вартістю, витраченого у процесі експлуатації, з урахуванням норм витрат на їх використання. Нормативна та фактична витрата палива порівнюються, і надлишкові витрати включаються до складу собівартості робіт. Для підтвердження фактів використання паливно-мастильних матеріалів використовуються документи, такі як обліковий лист тракториста-машиніста (форма № 67-Б) та звіти GPS-контролю, які служать підставою для списання матеріалів.

Списання витрачених або непридатних для використання малоцінних і швидкозношуваних предметів, спецодягу та спецвзуття проводиться на основі актів на списання виробничого і господарського інвентарю, а також актів на списання малоцінних та швидкозношуваних предметів. Ці документи є підставою для відображення списання у бухгалтерії.

Списання інших матеріальних цінностей здійснюється відповідно до встановлених процедур, за допомогою лімітно-забірних карток на отримання матеріальних цінностей, накладних (форма № 87) та інших видаткових документів.

Облік руху товарно-матеріальних цінностей на підприємстві організовується наступним чином:

- ведення відомостей обліку залишків матеріалів у кількісно-сумарному вираженні (звіт матеріально-відповідальної особи);
- ведення карток складського обліку у кількісному вираженні.

При відпуску матеріалів у будівництво чи їх іншому вибутті, собівартість запасів визначається за методом ідентифікації індивідуальної вартості відповідної одиниці запасів. Це дозволяє точно визначити вартість витрачених матеріалів.

Вартість малоцінних та швидкозношуваних предметів повністю списується на відповідну статтю витрат при передачі їх у експлуатацію. Після цього облік таких предметів ведеться у кількісному вираженні на відповідних рахунках. Під час передачі в експлуатацію ці предмети виключаються зі складу активів шляхом списання їхньої вартості на рахунки обліку витрат.

На підприємстві організовано оперативно-кількісний облік списаних предметів за місцями експлуатації та відповідальними особами протягом їх фактичного використання. Це дозволяє забезпечити точний контроль за витратами і станом матеріальних цінностей, що перебувають в експлуатації.

3. Облік витрат на утримання основних засобів.

Амортизація є процесом систематичного переносу вартості основних засобів або нематеріальних активів частинами, відповідно до обраного методу амортизації, протягом їхнього зносу. Витрати на амортизацію включаються до собівартості виробленої продукції або наданих послуг в залежності від використання активу [49, с. 28].

Нарахування амортизації здійснюється протягом терміну експлуатації основного засобу, який визначається підприємством при введенні об'єкта в експлуатацію. Витрати припиняються на термін модернізації, дообладнання або консервації основних засобів.

Строк корисного використання нежилых будівель, приміщень та споруд встановлюється будівельною лабораторією підприємства, яка складає відповідну довідку, що надається бухгалтерії. В обліковій політиці підприємства зазначено, що

ліквідаційна вартість, строк корисної експлуатації активу та метод амортизації переглядаються під час річної інвентаризації. У разі необхідності зміни цих параметрів, зміни відображаються в обліковій оцінці.

Підприємство застосовує прямолінійний метод амортизації, який є найбільш рівномірним способом розподілу вартості активу протягом його строку служби. Цей метод відображає очікуване споживання майбутніх економічних вигід від активу, де амортизація нараховується рівними частинами кожного року.

Нарахування зносу на інші необоротні матеріальні активи здійснюється таким чином, що у першому місяці використання об'єкта нараховується 50% вартості, яка підлягає амортизації. Решта 50% вартості амортизується в місяці, коли припиняється визнання активом, тобто, коли актив більше не використовується або вибуває з експлуатації.

Згідно з Положенням про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, нарахування амортизації по активах, які належать до комунальної власності територіальної громади міста Києва, відображається як збільшення витрат з одночасним визнанням доходу в розмірі, пропорційному нарахованій амортизації. Це дозволяє коректно відображати амортизаційні витрати та забезпечувати баланс між витратами і доходами від використання комунальних активів [75].

Витрати на амортизацію фіксуються у документах нарахування амортизації основних засобів, які складаються у відповідності до встановленого порядку.

Витрати на утримання основних засобів можна поділити на капіталізовані та некапіталізовані витрати. Витрати, що відносяться до об'єкта основних засобів (капіталізуються), додаються до балансової вартості активу, якщо ці витрати призводять до отримання додаткових економічних вигід у майбутньому. Витрати, що не капіталізуються, відображаються як витрати поточного періоду.

Витрати, що виникають під час експлуатації вже визнаних основних засобів, поділяються на дві категорії:

1. Капіталізовані витрати: коли витрати на основний засіб ведуть до збільшення економічних вигід, які перевищують початкові очікування. Ці витрати додаються до балансової вартості основного засобу.

2. Витрати поточного періоду (не капіталізуються): витрати на технічне обслуговування основних засобів, що підтримують їх працездатність, але не включаються в процедури ремонту, відновлення чи заміни. Ці витрати відображаються в бухгалтерії як витрати поточного періоду і не збільшують вартість основного засобу.

3. Витрати на поточний ремонт основних засобів, спрямовані на відновлення чи збереження майбутніх економічних вигід, що включають витрати на утримання основних засобів у справному робочому стані без покращення їх функціональних характеристик або збереження їх первісної вартості.

4. Витрати на капітальний ремонт основних засобів, коли ремонт не веде до збільшення майбутніх економічних вигід понад нормативні показники та не покращує функціональні характеристики об'єкта, а лише забезпечує його підтримання в робочому стані.

Таким чином, витрати на модернізацію, удосконалення чи введення нових процесів, що ведуть до збільшення майбутніх економічних вигід, підлягають капіталізації та додаються до вартості основних засобів, тоді як витрати, які підтримують об'єкти в робочому стані без покращення їх характеристик, відносяться до поточних витрат.

Витрати – зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками) за звітний період.

При витратах, що капіталізуються, амортизація на нову балансову вартість обчислюється на основі нової балансової вартості та строку служби, що залишився. Це означає, що якщо основний засіб був модернізований або здійснено

вдосконалення, що збільшило його строк служби або функціональні характеристики, то амортизація розраховується відповідно до нової вартості цього активу, яка знову підлягає амортизації протягом новопризначеного строку служби.

Собівартість запчастин, які потребують регулярної заміни для основних засобів, також капіталізується в разі їх придбання і заміни. Вартість таких запчастин, якщо вони були придбані для одноразової або нечастої заміни, додається до балансової вартості основного засобу в періоді їх придбання або заміни, якщо вони відповідають критеріям визнання активу. Якщо замінена частина основного засобу мала суттєву вартість для фінансової звітності, її балансова вартість списується, а вартість нової частини додається до балансової вартості об'єкта.

Якщо балансову вартість заміненої частини визначити неможливо, витрати на заміну використовуються як орієнтир для визначення собівартості заміненої частини на момент її придбання або будівництва.

Об'єкти незавершеного будівництва (таких як будівлі чи інші активи, що перебувають у процесі створення) капіталізуються на рахунках будівництва, і після завершення будівництва їх вартість переноситься до основних засобів. Під час цього процесу амортизація на об'єкти незавершеного будівництва не нараховується, оскільки актив ще не готовий до використання.

В обліку інших операційних витрат на підприємстві важливу роль відіграють витрати, пов'язані з різними комунальними платежами, технічним обслуговуванням та іншими службами. До таких витрат відносяться:

- Відрахування до бюджету від отриманих орендних платежів.
- Витрати на придбання енергоресурсів: теплової енергії, газу, електроенергії.
- Витрати на технічне обслуговування та утримання внутрішньобудинкових систем опалення.
- Витрати на соціально-культурні заходи тощо.

Основним первинним документом для визнання таких витрат є Акт наданих послуг, який підтверджує надані послуги або виконані роботи. З метою полегшення процесу обліку та підвищення ефективності документообігу, на підприємстві активно використовуються електронні первинні документи, які відповідають вимогам законодавства, зокрема Закону № 851 про електронний документообіг.

Основні аспекти електронного документообігу:

- Електронний документ має такі самі юридичні наслідки, як і паперовий, за умови дотримання вимог щодо електронного підпису та реквізитів.
- Важливим реквізитом є електронний підпис, який може бути простим, удосконаленим чи кваліфікованим.
- Електронні документи зберігаються з тим самим терміном, що й їх паперові аналоги, і мають юридичну силу.

Для обліку витрат підприємство використовує спеціальні сервіси для електронного документообігу, такі як:

- 1С:8 Документообіг,
- Вчасно,
- MeDoc.

Вся зведена облікова інформація зберігається в журнальній формі з використанням комп'ютерних програм для ведення бухгалтерського обліку. Для забезпечення надійності даних проводиться щоденне автоматичне резервне архівування файлів на сервері підприємства, а також використовується хмарне зберігання, що полегшує доступ до документів та гарантує їх цілісність.

2.2 Методика обліку витрат підприємства: аналітичний та синтетичний аспекти

У сучасних умовах діяльності підприємств важливим аспектом ефективного управління є забезпечення достовірності, повноти та своєчасності даних про витрати, що формують виробничу собівартість наданих послуг. Правильна організація обліку витрат є основою для вибору ефективної стратегії розвитку підприємства, обґрунтованого планування діяльності підрозділів та оптимального ціноутворення на послуги, що в результаті впливає на загальний рівень ефективності діяльності компанії.

Методологічні основи обліку, визнання, оцінки та формування витрат встановлено НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [65] та НП(С)БО 16 «Витрати» [74]. Згідно з міжнародними стандартами фінансової звітності, немає окремого стандарту, що регулює облік витрат. Ці питання висвітлюються в різних стандартах.

В обліковій політиці КП «Київжитлоспецексплуатація» визначено наступні види господарської діяльності: (рис. 2.1.).

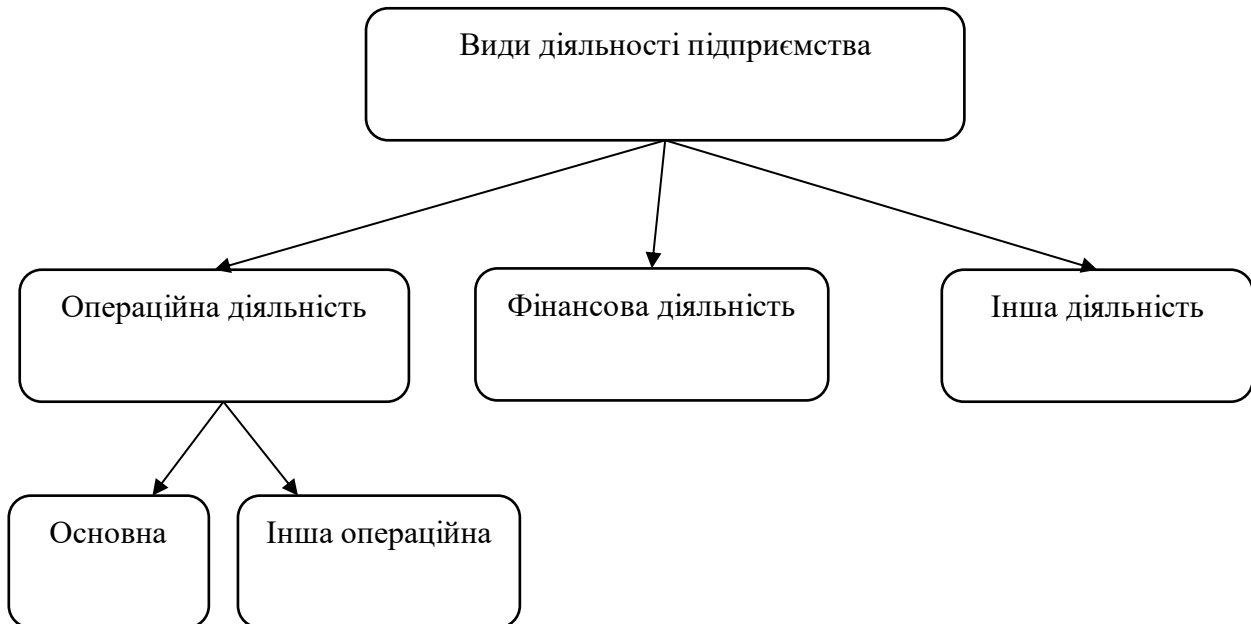

Рисунок 2.1. Класифікація видів діяльності підприємства

Джерело: згруповано за інформацією [22, с. 57-58]

Як показано на рисунку 2.1, діяльність підприємства поділяється на три основні види: операційну, фінансову та іншу. Операційна діяльність, в свою чергу, розділяється на основну та іншу операційну.

Для синтетичного обліку господарських операцій використовується План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, а також власна система субрахунків, розроблена відповідно до положень Інструкції щодо застосування Плану рахунків, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291, з використанням рахунків витрат класу 9.

На рисунку 2.2 представлена класифікація витрат КП «Київжитлоспецексплуатація».

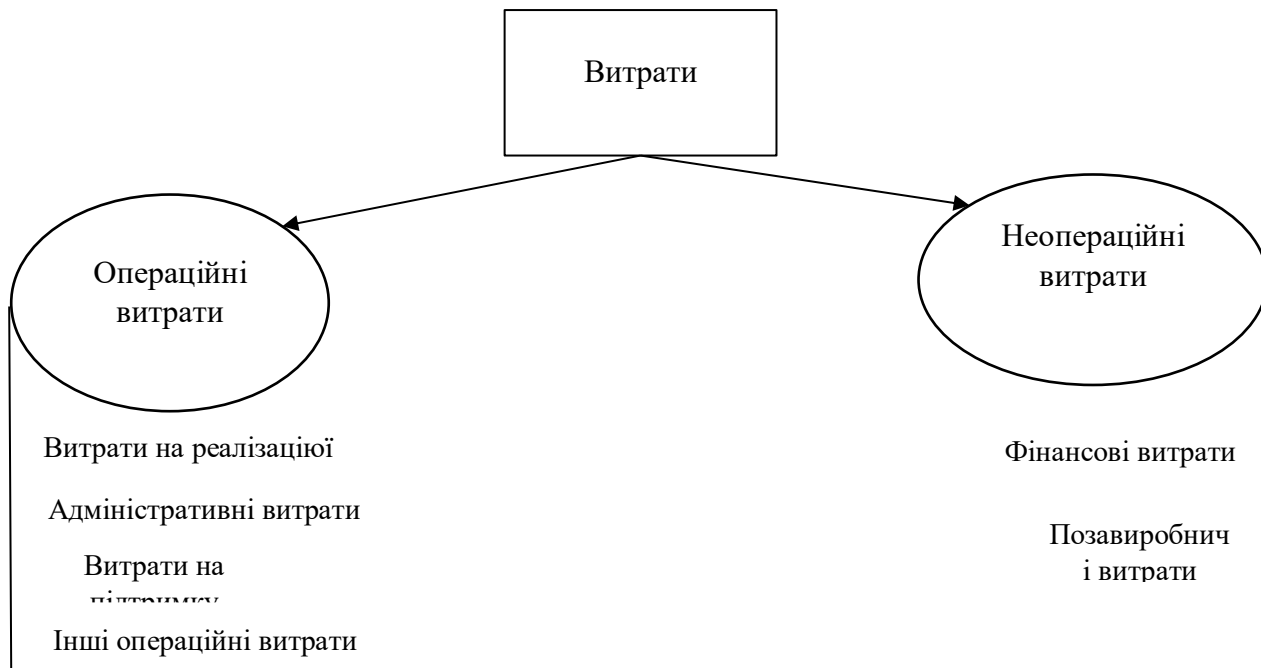

Рисунок 2.2. Класифікація витрат КП «Київжитлоспецексплуатація»

Джерело: складено автором на основі облікових даних КП «Київжитлоспецексплуатація»

З класифікації витрат, представленої на рисунку 2.2, видно, що витрати підприємства поділяються на операційні та неопераційні. Операційні витрати включають витрати, безпосередньо пов'язані з основною діяльністю підприємства,

тоді як неопераційні витрати не належать до цієї категорії. Витрати на знецінення активів, зокрема, фіксуються через пряме списання в рамках статті "Інші витрати".

Для обчислення виробничої собівартості підприємства використовується рахунок 23. Витрати, що безпосередньо стосуються виробничого процесу або надання послуг, записуються в дебет цього рахунка за відповідними номенклатурними групами. Для отримання сумарної виробничої собівартості необхідно визначити кредитовий оборот по рахунку 23, враховуючи початкове і кінцеве сальдо. Рахунок 23 містить наступні аналітичні субрахунки:

- 231 — для обліку витрат на утримання нежилых будівель;
- 232 — для обліку витрат на утримання та обслуговування внутрішньоквартальних колекторів;
- 233 — для обліку витрат на ремонт та реконструкцію будівель;
- 234 — для обліку витрат на механізацію виробничих процесів.

Розглянемо основні напрямки діяльності підприємства в контексті їх витрат та формування бухгалтерських записів для їх відображення.

Податок на землю для земельних ділянок, що належать до нежилых будинків, також відноситься до прямих витрат. Згідно зі статтею 287.8 Податкового кодексу України (ПКУ), власник нежилого приміщення зобов'язаний сплачувати податок за площу, враховуючи пропорційну частку прибудинкової території. Нарахування податку відображається записом на кредиті рахунку 64 з одночасним дебетом рахунку 23.

Що стосується загальновиробничих витрат на підприємстві КП «Київжитлоспецексплуатація», то вони розподіляються між різними напрямками діяльності, оскільки підприємство здійснює кілька видів господарської діяльності. Для розподілу загальновиробничих витрат використовується база, що включає прямі витрати, характерні для кожного виду діяльності. Витрати на реалізовану послугу списуються на субрахунок 903. Оборотно-сальдова відомість рахунку 90 наведена у Додатку В.

У таблиці 2.1 наведено типові бухгалтерські проводки, що стосуються відображення витрат і їх віднесення на фінансовий результат при наданні послуги з оренди нежитлового приміщення.

Таблиця 2.1 - Облік витрат за послуги надання в оренду нежилого приміщення та їх вплив на фінансовий результат

з/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
1	Нарахування амортизації нежитлових об'єктів нарахована	231	131	10 000,00
2	Нарахування податку на землю по земельних ділянках під нежилими об'єктами нараховано	231	6413	500,00
3	Розподіл загальновиробничих витрат між об'єктами діяльності	231	91	2 000,00
4	Списання собівартості наданої послуги	903	231	12 500,00
5	Списання нерозподілених загальновиробничих витрат на собівартість	903	91	1 200,00
6	Отримано оплату за надану послугу	311	361	16 800,00
7	Відрахування 50% від орендної плати	949	64	8 400,00
8	Списання фактичної собівартості на фінансовий результат	791	903	13 700,00
9	Списання доходу від реалізованої послуги на фінансовий результат	703	791	14 000,00

Джерело: складено автором на основі облікових даних КП «Київжитлоспецексплуатація»

У відповідності до цього поділу, 361 субрахунок було структуровано на окремі аналітичні рахунки, що відповідають групам споживачів. Доходи від оренди класифікуються відповідно до категорій орендарів.

Проте, на нашу думку, облік таких відрахувань на субрахунку 949 є не зовсім правильним, оскільки цей вид витрат безпосередньо пов'язаний з основною діяльністю підприємства і залежить від обсягу орендної діяльності. Тому доцільно відображати ці витрати на рахунку собівартості (рахунок 23), що дозволить точніше відображати витрати у фінансовій звітності та спростить задачу їх аналізу.

Наступним напрямом діяльності підприємства є обслуговування та ремонт

внутрішньобудинкових мереж і квартальних колекторів. На балансі КП «Київжитлоспецексплуатація» перебувають 25 комунікаційних колекторів загальною довжиною близько 19 км. Сім з цих колекторів були прийняті на баланс підприємства в 2017 році відповідно до розпорядження виконавчого органу Київської міської державної адміністрації (КМДА) від 23.03.2017 №332. В рамках цього напрямку підприємство виконує роботи з очищення, ремонту та технічного обслуговування дренажних систем і внутрішньоквартальних зливостоків, а також інші спеціалізовані роботи у житловому та нежитловому фонді.

Нижче в таблиці 2.2 наведено приклади бухгалтерських проводок для відображення витрат на обслуговування та ремонт внутрішньобудинкових комунікацій і колекторів.

Таблиця 2.2 - Відображення витрат послуги з обслуговування та ремонту внутрішньобудинкових мереж і квартальних колекторів в бухгалтерському обліку

№ з/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
1	Нарахування заробітної плати працівникам	232	661	6 000,00
2	Нарахування Єдиного соціального внеску (ЄСВ)	232	651	1 320,00
3	Списання матеріалів у процес виробництва	232	201	800,00
4	Розподіл загальних виробничих витрат між різними об'єктами	232	91	3 100,00
5	Списання собівартості наданої послуги	903	232	11 220,00
6	Списання нерозподілених загальних витрат на собівартість	903	91	400,00
7	Віднесення фактичної собівартості на фінансові результати	791	903	11 620,00

Джерело: складено автором на основі облікових даних КП «Київжитлоспецексплуатація»

Вартість даної послуги розраховується на основі кількості погонних метрів (100 м/міс.), для чого підприємством розробляється калькуляція. При цьому враховується частка витрат по кожному контрагенту окремо.

Дільниця, яка займається виконанням ремонтно-будівельних робіт, а також дільниця з механізації, є допоміжними підрозділами підприємства, що надають

послуги іншим внутрішнім підрозділам та філіям. Витрати цих підрозділів входять до собівартості реалізованих послуг через розподіл накладних витрат.

Нижче на рис. 2.4 наведено основні складові витрат при наданні послуг з автотранспорту.

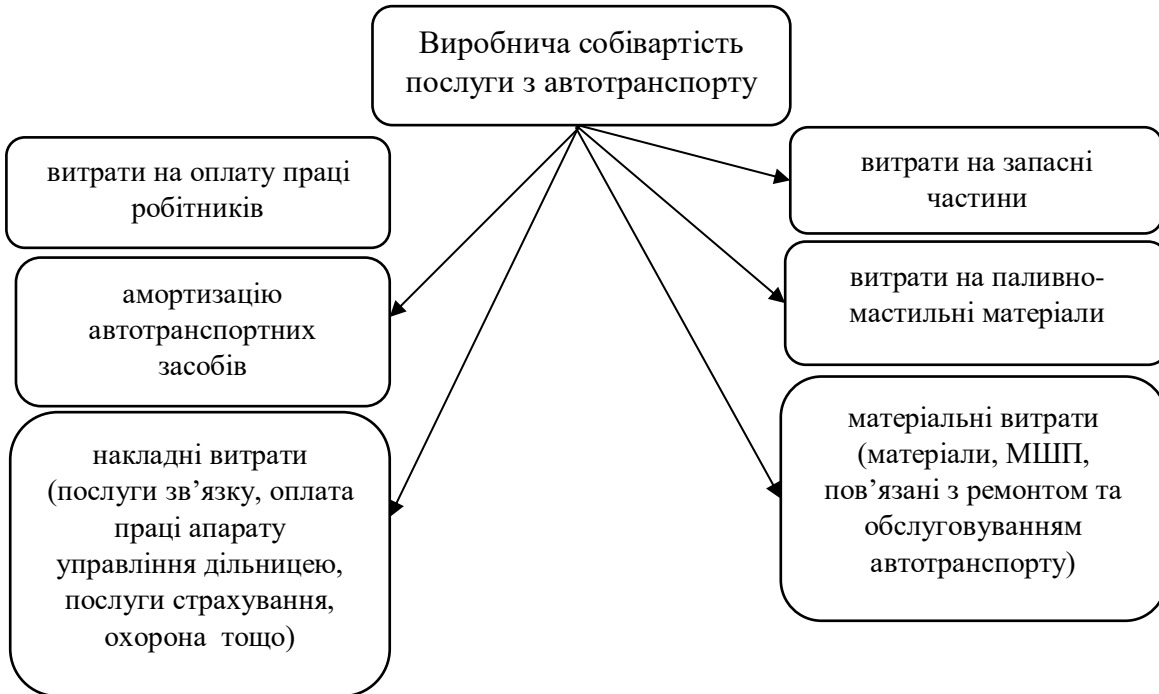

Рисунок 2.4. Структура виробничої собівартості послуги з автотранспорту

Джерело: складено автором на основі облікових даних КП «Київжитлоспецекасплуатація»

КП «Київжитлоспецекасплуатація» обрало підхід до групування витрат, який передбачає їх поділ за статтями. Цей підхід враховує потреби бухгалтерського обліку витрат, які безпосередньо пов'язані з експлуатацією автотранспорту, а також є оптимальним для формування собівартості послуги та подальшого розподілу витрат між об'єктами калькулювання.

Для нормування витрат на паливно-мастильні матеріали використовуються затверджені норми витрат палива та мастильних матеріалів для автомобілів, які встановлені наказом Міністерства транспорту України від 10.02.98 р. № 43 [36]. Водночас цей документ передбачає додаткові коефіцієнти, які коригують базові норми витрат паливно-мастильних матеріалів залежно від певних умов, що впливають

на їхнє використання.

У табл. 2.3 наведено типові операції, що відображають витрати в бухгалтерському обліку КП «Київжитлоспецекексплуатація» щодо послуг автотранспорту.

Таблиця 2.3 - Відображення в обліку витрат послуги з автотранспорту на досліджуваному підприємстві

№ з/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
1	Нарахована заробітна плата працівникам	234	661	10 000,00
2	Нараховано ЄСВ	234	651	2 200,00
3	Списано паливно-мастильні матеріали у виробництво	234	203	2 000,00
4	Списано МШП на транспортний засіб	234	221	700,00
5	Списано запасні частини на транспортний засіб	234	201	950,00
6	Розподіл послуг з автотранспорту між підрозділами	231,232,233	234	15 850,00

Джерело: складено автором на основі облікових даних КП «Київжитлоспецекексплуатація»

Облік витрат на філіях підприємства, таких як Дирекція з розвитку телекомунікаційних мереж та Дитячий оздоровчий комплекс «Джерело», побудований за аналогічним принципом до головного підприємства. У цих структурних підрозділах виробнича собівартість та інші операційні витрати визначаються наказами керівників відповідних філій. Накладні витрати на філіях безпосередньо відносяться до конкретних видів діяльності.

Для обліку внутрішніх витрат між філіями та головним підприємством використовується субрахунок 683 – «Внутрішньогосподарські розрахунки». Через цей субрахунок головне підприємство передає філіям матеріальні цінності, витрати на виконання поточних ремонтів, послуги автотранспорту та інші витрати. Передача активів відображається за кредитом відповідних рахунків активів і дебетом субрахунку 683, а їхнє отримання – зворотною проводкою. В таблиці 2.4 наведено

типові операції з відображення передачі витрат у бухгалтерському обліку КП «Київжитлоспецекексплуатація» та його філій.

Таблиця 2.4 - Відображення в обліку розподілу (передачі) витрат філіям КП «Київжитлоспецекексплуатація»

№ з/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
1	Виконано поточний ремонт будинку філії	683	233	20 000,00
2	Передано розподілені витрати по автопослугам	683	234	3 000,00
3	Передано будівельні будівельні матеріали	683	201	4 000,00
4	Отримано податкове зобов'язання з ПДВ від філії	683	641	25 000,00
5	Отримано паливно-мастильні матеріали від філії	203	683	15 000,00

Джерело: складено автором на основі облікових даних КП «Київжитлоспецекексплуатація»

Для обліку витрат, пов'язаних з нарахуванням податку на прибуток, КП «Київжитлоспецекексплуатація» використовує 98 рахунок. В табл. 2.5 наведено порядок віднесення витрат на фінансовий результат КП «Київжитлоспецекексплуатація».

Таблиця 2.5 - Відображення в обліку списання витрат на фінансовий результат

№ з/п	Види витрат	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Операційні	791	90, 92, 93, 94
2	Фінансові	792	95, 96
3	Інші	793	97
4	Податок на прибуток	79	98

Джерело: складено автором на основі облікових даних КП «Київжитлоспецекексплуатація»

На основі наведеного можна зробити висновок, що методика обліку витрат на підприємстві в цілому відповідає вимогам чинного законодавства з бухгалтерського обліку та нормативних актів, які регулюють діяльність підприємства. Однак, на нашу думку, облік витрат, пов'язаних з відрахуваннями до бюджету, не є доцільним на

субрахунку 949, оскільки цей вид витрат безпосередньо пов'язаний з основною діяльністю підприємства та залежить від її обсягів. Тому, ми вважаємо більш правильним обліковувати такі витрати на рахунку собівартості, що дозволить більш точно відобразити інформацію про понесені витрати у фінансовій звітності.

Для обліку адміністративних витрат на підприємстві використовується 92 рахунок – «Адміністративні витрати». Нарахування цих витрат відображається по дебету цього рахунку. До складу адміністративних витрат входять загальногосподарські витрати, що пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства

Для обліку витрат на збут використовується 93 рахунок – «Витрати на збут». Нарахування цих витрат відбувається по дебету цього рахунку, і до складу витрат включаються витрати, безпосередньо пов'язані із збутом робіт та послуг.

2.3 Відображення витрат у фінансових звітах підприємства

Фінансова звітність кожного підприємства включає серію звітів, які повинні відображати його фінансовий стан на певну дату, результати діяльності за певний період, рух грошових коштів, зміни у власному капіталі на конкретну дату, а також примітки, що детальніше описують певні аспекти діяльності підприємства за звітний період. Підготовка фінансової звітності є завершальним етапом облікового процесу, що підсумовує результати діяльності підприємства за конкретний період. Елементами фінансової звітності є активи та пасиви підприємства, які демонструють зміну за певний період і надають уявлення про фінансовий стан підприємства на початок і кінець періоду, а також доходи і витрати, що визначають фінансові результати діяльності.

Пакет фінансових звітів КП «Київжитлоспецекексплуатація» включає основні звіти, перелік яких представлений на рис. 2.5.

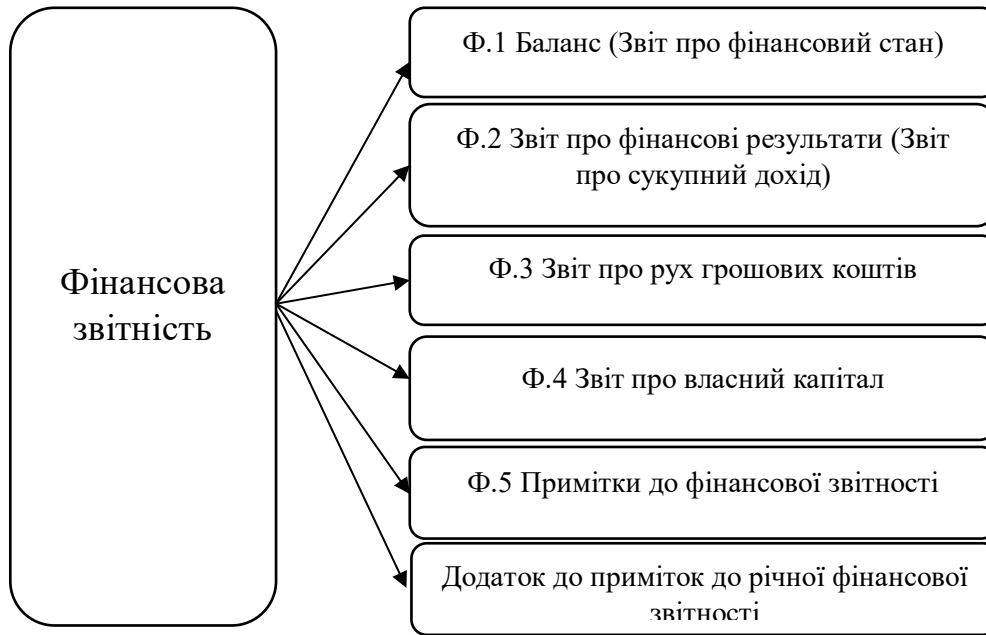

Рисунок 2.5. Форми фінансової звітності КП «Київжитлоспецексплуатація»

Джерело: згруповано за інформацією [74]

Витрати підприємства найповніше відображаються у формі 2 фінансової звітності — Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід). Цей звіт показує визнані доходи, витрати та підсумковий фінансовий результат за певний період. Форма цього звіту визначається НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», який передбачає чотири основні розділи.

У першому розділі цього звіту представлена інформація щодо доходів та витрат підприємства з усіх видів його діяльності. Для детальнішого розгляду порядок формування цього розділу Звіту про фінансові результати КП «Київжитлоспецексплуатація» надано в Додатку В. Детальніше ознайомитись з процесом формування можна в Звіті про фінансові результати, що представлений на рис 2.6

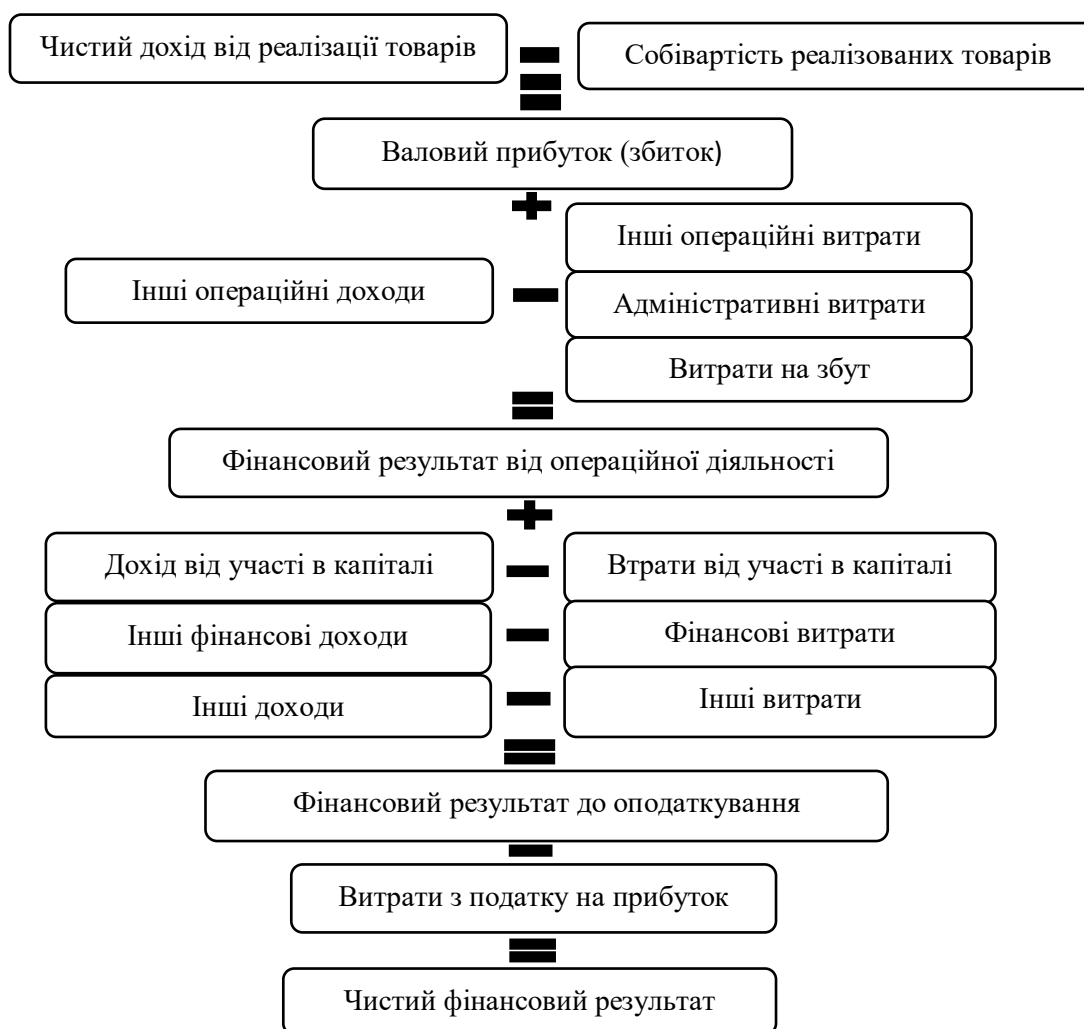

Рисунок 2.6. Етапи визначення фінансових результатів від видів діяльності

Джерело: побудовано автором на основі [65]

Стаття «Собівартість реалізованих послуг» відображає дані про собівартість послуг, наданих підприємством. Інформація для цієї статті отримується з кредитового обороту субрахунку 903 із дебетовим оборотом 791. У даній статті фіксується виробнича собівартість усіх видів діяльності підприємства, включаючи оренду, послуги з обслуговування та ремонту внутрішньобудинкових мереж і квартальних колекторів, а також послуги філій підприємства.

Важливим етапом є правильне визначення податку на прибуток, оскільки фінансовий результат до оподаткування повинен бути коригований на податкові

різниці. КП «Київжитлоспецекексплуатація» коригує фінансовий результат, оскільки доходи за звітний період перевищують 40 млн грн. У підприємства виникають різниці, що вимагають коригування фінансового результату, і дані про це можна знайти в Декларації з податку на прибуток, зокрема в додатку РІ та додатку З.

Іншою важливою різницею є формування резервів та забезпечень. Так, підприємство створює резерв сумнівних боргів та резерв на оплату відпусток. У бухгалтерському обліку вони визнаються витратами, однак у податковому обліку — ні, тому виникає податкова різниця, що збільшує фінансовий результат для оподаткування. Однак, коли резерв використовується, виникає зменшувальна податкова різниця.

У другому розділі Звіту про фінансові результати відображаються зміни в монетарних статтях балансу та необоротних активах через проведення дооцінки або уцінки основних засобів. Наприклад, КП «Київжитлоспецекексплуатація» провело переоцінку основних засобів у 2020 році, що призвело до їх дооцінки. Дані для заповнення цього розділу звіту отримуються з кредитового обороту 411 субрахунку з дебетовими оборотами 10 або 15 рахунків.

Інший сукупний дохід включає доходи та витрати, які не визнаються в прибутку чи збитку, як, наприклад, зміни в надлишку переоцінки (згідно з МСБО 16 «Основні засоби»).

2.4 Впровадження управлінських підходів до обліку витрат підприємства та шляхи їх вдосконалення

Управлінський облік значно відрізняється від традиційного бухгалтерського обліку, який орієнтований на складання фінансової звітності та забезпечення відповідності нормативним вимогам. У той час як фінансовий облік чітко регламентується нормативними актами для правильного відображення фінансових

результатів підприємства, управлінський облік формується підприємством самостійно, з урахуванням його специфіки та особливостей діяльності.

Одним з основних завдань управлінського обліку є калькулювання собівартості, що є важливим аспектом для оцінки ефективності діяльності підприємства та визначення конкурентоспроможності його послуг. Собівартість наданих послуг є набором витрат, які підприємство несе для виконання певних операцій або надання послуг. Вона є ключовим показником для аналізу ефективності та конкурентоспроможності на ринку. Тому оптимізація собівартості, тобто зменшення витрат, має важливе значення для управління.

Зазвичай виділяють кілька видів собівартості:

- Виробнича собівартість — включає прямі та накладні витрати, що пов'язані безпосередньо з виробництвом продукції або наданням послуг.
- Маржинальна собівартість — визначає витрати, що діляться на змінні та постійні, та включає лише прямі змінні витрати.
- Повна собівартість — це виробнича собівартість, доповнена адміністративними та збутовими витратами.

На підприємстві КП «Київжитлоспецексплуатація» плановий відділ розробляє калькуляції вартості послуг, що включають нормативи матеріальних, транспортних, амортизаційних витрат, витрат на оплату праці та загальновиробничих витрат. Приклад такої калькуляції для послуги з утримання, технічного обслуговування та ремонту внутрішньоквартальних колекторів наведено в Додатку Н.

При застосуванні нормативного методу обліку для обчислення фактичної собівартості використовується калькуляція нормативної собівартості, що розраховується за формулою:

$$\Phi_c = H_c + B + Z,$$

де:

- Φ_c — фактична собівартість,
- H_c — нормативна собівартість,

- В — відхилення від норм,
- З — зміна норм.

Основним недоліком цього методу є те, що в реальних умовах часто не фіксуються всі відхилення від норм, оскільки багато факторів неможливо передбачити або контролювати. Це призводить до виникнення відхилень, які не враховуються в даній формулі.

Для контролю за витратами матеріальних ресурсів у будівельному підрозділі підприємства застосовується інвентарний метод, який дозволяє здійснювати облік витрат окремих видів ресурсів за визначений період. Це необхідно для забезпечення точного контролю за використанням ресурсів і витратами.

КП «Київжитлоспецексплуатація» здійснює облік накладних витрат за їх групами, а в межах кожної групи — за статтями, відповідно до яких на підприємстві контролюють витрати, щоб вони не перевищували фінансовий план на конкретний період.

При калькулюванні повної собівартості сума накладних витрат розподіляється між видами послуг за обраною базою розподілу. Розподіляючи витрати, визначають ставку розподілу, яка є відношенням суми витрат до бази розподілу:

На КП «Київжитлоспецексплуатація» ставка розподілу відрізняється в залежності від підрозділу. Наприклад, для послуги з оренди нежитлових приміщень базою виступає площа приміщень, для утримання та ремонту внутрішньобудинкових мереж — протяжність колекторів, а для ділянки з механізації — використані автогодини.

Оренда нежитлових приміщень регулюється рішеннями Київської міської ради, і відповідно, розмір накладних витрат на утримання нежилых приміщень було встановлено наказом підприємства №109 від 25.06.2011 року, що складає 2,66 грн. за 1 квадратний метр. У 2021 році фактичний розмір накладних витрат на утримання нежилых приміщень становив 14,91 грн. за 1 м², з чим підприємство неодноразово

зверталось для перегляду цих тарифів через значне підвищення вартості компонентів, що входять до складу витрат.

Для розподілу загальновиробничих витрат використовується така формула:

Розподілені витрати = Планова ставка розподілу * Фактична база ,

На наступному етапі порівнюються фактичні накладні витрати з розподіленими. Якщо фактичні витрати вищі за розподілені, виникають нерозподілені накладні витрати, які списуються на рахунок собівартості послуг. У разі, коли фактичні витрати менші за розподілені, виникають зайво розподілені накладні витрати, які зменшують собівартість послуг.

Наприклад, для послуги з утримання нежитлових приміщень розподілені витрати становили б 4698,62 тис. грн. (при фактичній базі розподілу 147,2 тис. кв. м.), а недорозподілені накладні витрати — 21637,48 тис. грн.

РОЗДІЛ 3. УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ АНАЛІЗУ ВИТРАТ

3.1. Завдання та організація аналізу витрат підприємства

В умовах сучасного господарювання, особливо для комунальних підприємств, ключовою метою є забезпечення економічної стійкості та підвищення ефективності діяльності. Вирішальне значення в цьому процесі має своєчасне та якісне забезпечення управлінського персоналу аналітичною інформацією, яка слугуватиме основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень та розробки стратегічних планів.

Сьогодні бухгалтерський облік необхідно розглядати не лише як засіб фіксації господарських операцій, а й як важливий інструмент управління. Це передбачає формування аналітичних показників і подальший їх аналіз для оцінки поточного стану підприємства та визначення шляхів його розвитку. Відповідно, питання застосування різних методик аналізу витрат набуває ключового значення для ефективного управління діяльністю підприємства.

Основні функції економічного аналізу можна охарактеризувати так:

- Інформаційна — забезпечує збір, обробку та групування даних для подальшого аналізу.
- Оцінююча та планова — передбачає поточну оцінку ефективності діяльності та розробку оперативних і стратегічних планів розвитку.
- Контролююча та пошукова — полягає у контролі за виконанням планових показників та пошуку внутрішніх резервів для підвищення ефективності роботи підприємства [32, с. 15].

Економічний аналіз є сполучною ланкою між обробкою даних та прийняттям управлінських рішень. Його головне завдання — розкриття причинно-наслідкових зв'язків, які впливають на фінансові результати підприємства.

Таким чином, економічний аналіз витрат є не просто інструментом контролю, а потужним механізмом управління, який дозволяє виявляти проблемні зони та оптимізувати діяльність підприємства для досягнення його стратегічних цілей.

Для досягнення поставлених завдань економічного аналізу використовуються різні методи дослідження витрат, кожен з яких має свої особливості та сфери застосування. Найпоширенішими методами є:

1. Традиційний аналіз З

Здійснює оцінку динаміки загального обсягу витрат підприємства за певний період. Даний метод дозволяє виявити загальні тенденції змін у структурі витрат і є основою для подальших управлінських рішень.

2. Факторний аналіз

Полягає у визначенні впливу різних факторів на зміну результативних показників, таких як собівартість послуг чи прибутковість. Цей метод дозволяє виявити найбільш значущі фактори, що впливають на витрати, та оцінити їх внесок у загальний результат.

3. Горизонтальний аналіз

Проводиться шляхом порівняння елементів витрат за звітний період із аналогічними показниками за попередні періоди. Це дає змогу визначити темпи зростання або зменшення витрат у динаміці.

4. Вертикальний аналіз

Використовується для визначення питомої ваги кожного елемента витрат у загальній структурі витрат підприємства. Завдяки цьому методу можна оцінити, які статті витрат мають найбільший вплив на загальний фінансовий результат.

5. Метод ABC

Цей метод базується на поділі діяльності підприємства на окремі бізнес-процеси, кожен з яких генерує певні витрати. Головна мета методу — визначення найефективніших видів діяльності та концентрація ресурсів на них для оптимізації витрат.

6. Метод деталізації

Передбачає детальний поділ комплексних статей витрат на їх складові частини, що дозволяє глибше зрозуміти структуру витрат та виявити можливі резерви для їх оптимізації.

7. Нормативні моделі

Полягають у встановленні нормативів або планових показників для кожного елемента витрат із подальшим аналізом відхилень фактичних значень від встановлених нормативів. Це дозволяє оперативно реагувати на відхилення та вживати заходів для їх усунення [40, с. 14].

Таким чином, застосування різних методів аналізу витрат забезпечує комплексне бачення структури витрат підприємства, дозволяє оцінити вплив внутрішніх і зовнішніх факторів на їх зміну та сприяє прийняттю ефективних управлінських рішень.

Економічний аналіз витрат відіграє ключову роль у системі управління підприємством, оскільки він дозволяє:

- оцінити вплив різних факторів на формування собівартості продукції чи послуг;
- виявити резерви для зниження витрат;
- оптимізувати структуру витрат для підвищення фінансової результативності та рентабельності підприємства.

Собівартість є одним із основних показників, який визначає конкурентоспроможність підприємства на ринку та безпосередньо впливає на його фінансові результати.

Ефективність економічного аналізу розкривається у поєднанні з процесами прийняття управлінських рішень, які базуються на результатах проведеного аналізу.

Інформаційна база для аналізу витрат

Основною інформаційною базою для проведення аналізу витрат є система бухгалтерського обліку підприємства. Головним джерелом даних виступає:

- Форма №2 фінансової звітності – Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід).

Важливим аспектом при аналізі є врахування особливостей облікової політики підприємства, оскільки вибір різних методів обліку витрат (наприклад, прямого або повного калькулювання) може суттєво впливати на їх величину та структуру [46, с. 311].

Для проведення більш детального та глибокого аналізу витрат підприємства, зокрема таких статей, як інші операційні або загальновиробничі витрати, інформації, наведеної у формі №2 фінансової звітності, може бути недостатньо. Для цього необхідно залучати додаткові джерела інформації, які дозволяють отримати більш детальні дані про витрати.

До основних джерел інформації для аналізу витрат належать:

Регістри аналітичного та синтетичного обліку, зокрема:

1. Первинні документи, що підтверджують здійснення витрат, такі як:
2. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), який забезпечує узагальнену інформацію про доходи, витрати та прибуток підприємства за звітний період.
3. Аудиторські звіти, які містять перевірену та підтверджену інформацію про фінансовий стан і витрати підприємства.
4. Результати аналізу діяльності за попередні роки, що дозволяють оцінити динаміку витрат та визначити основні тренди їх зміни.

Комплексний аналіз витрат

Для отримання максимально повної картини витрат підприємства використовується комплексний аналіз, який передбачає:

- порівняння витрат за звітний період із попередніми періодами;
- зіставлення витрат із середньогалузевими показниками по країні для визначення рівня конкурентоспроможності;

- дослідження впливу різних внутрішніх та зовнішніх факторів на формування фінансового результату;
- оцінку ефективності використання ресурсів та пошук шляхів оптимізації витрат.

Комплексність даного виду аналізу полягає в його здатності охопити всі аспекти діяльності підприємства та виявити взаємозв'язки між ними, що дозволяє оцінити вплив різних факторів на фінансовий результат. Основні етапи проведення комплексного аналізу витрат включають:

1. Підготовчий етап

На цьому етапі здійснюється:

- складання плану проведення аналізу;
- розробка графіків виконання аналітичних процедур;
- вибір інструментів аналізу, які будуть застосовуватися;
- підготовка інформаційної бази, включаючи збір необхідних документів, реєстрів обліку та інших джерел інформації.

2. Основний етап (проведення аналітичних процедур)

Він передбачає:

- оцінку інформаційної бази для аналізу (перевірка точності та повноти даних);
- безпосереднє виконання аналітичних процедур, спрямованих на виявлення динаміки витрат, їх структури, а також впливу внутрішніх і зовнішніх факторів на собівартість продукції чи послуг підприємства.

Послідовність здійснення аналітичних процедур наведена на рис. 3.1.

3. Підсумковий етап

Завершується комплексний аналіз такими діями:

- узагальненням отриманих результатів;
- формуванням висновків щодо ефективності витратної політики підприємства;

- розробкою пропозицій для оптимізації витрат, підвищення прибутковості та конкурентоспроможності підприємства;
- підготовкою звіту для керівництва з рекомендаціями щодо прийняття управлінських рішень.

Предмет економічного аналізу витрат ґрунтується на глибокому розумінні моделі обліку підприємства, з урахуванням її обмежень та можливостей, а також на використанні сучасних методів аналізу для оцінки повного виробничого циклу. Ефективний аналіз витрат передбачає не лише роботу з обліковими даними, але й врахування таких аспектів, як:

- Цінова політика підприємства: її формування та порівняння з середньогалузевими показниками для визначення конкурентоспроможності на ринку.
- Рівень виробничих потужностей: аналіз поточного завантаження виробничих потужностей, оцінка ефективності організації виробничих процесів.
- Деталізація витрат за бізнес-процесами: це дозволяє виявити надмірно витратні або непотрібні процеси, що є потенційними резервами для зменшення собівартості продукції чи послуг.

Основні резерви зниження собівартості

Для оптимізації витратного компонента діяльності підприємства можна виділити такі основні резерви:

1. Збільшення обсягів виробництва:

Це дозволяє зменшити собівартість одиниці продукції за рахунок розподілу постійних витрат на більший обсяг виробів.

2. Оптимізація виробничих витрат:

Зменшення витрат на виробництво може бути досягнуто шляхом:

- підвищення продуктивності праці;
- оптимального використання матеріальних ресурсів;
- автоматизації виробничих процесів.

3. Використання маржинального аналізу:

Даний метод передбачає поділ витрат на постійні та змінні з подальшим розрахунком:

- Точки беззбитковості – рівня діяльності, при якому маржинальний дохід дорівнює постійним витратам.
- Запасу міцності – показника, який визначає безпечний рівень зниження обсягів діяльності без ризику отримання збитків.

Значення аналізу витрат для управління

Аналіз витрат є ключовим інструментом для оцінки:

- Ефективності діяльності підприємства: як в цілому, так і окремих підрозділів.
- Позичій підприємства на ринку: аналіз собівартості дозволяє виявити конкурентні переваги або недоліки.
- Прогнозування фінансових результатів: оцінка витратної складової допомагає розробити плани з підвищення прибутковості.
- Прийняття управлінських рішень: забезпечує керівництво підприємства чіткою та достовірною інформацією для обґрунтування управлінських стратегій.

3.2. Оцінка рівня, динаміки та структури витрат підприємства

На сьогоднішній день багато підприємств, зокрема комунальних, зіштовхуються з фінансовими труднощами, що пов'язано з неефективним використанням наявних ресурсів, недостатньою оптимізацією технологічних процесів та негативним впливом кризових ситуацій на вартість енергоносіїв, які є значними складовими собівартості товарів і послуг. У цьому контексті важливим є проведення аналізу витрат і їх взаємозв'язку з фінансовими результатами діяльності підприємства. Такий аналіз може значно покращити ефективність підприємства та виявити резерви для зменшення витрат, що позитивно позначиться на фінансовому стані.

Суб'єктами аналізу витрат є зацікавлені сторони, які мають відношення до діяльності підприємства. У випадку з КП «Київжитлоспецекексплуатація» до таких осіб відносяться Київська міська рада, податкові та контролюючі органи, контрагенти, а також внутрішні менеджери підприємства.

Основними джерелами для здійснення аналізу витрат є оборотно-сальдові відомості по витратних рахунках, фінансова звітність та статистична звітність. Проте головним джерелом є Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), який містить інформацію про витрати за функціональними характеристиками та елементами.

Аналіз динаміки витрат є важливим для визначення тенденцій змін показників витрат у часі. Водночас, варто зазначити, що витрати необхідно аналізувати в контексті доходів від реалізації та обсягів діяльності підприємства, оскільки ці фактори мають майже прямий вплив на розмір витрат.

Для оцінки рівня витрат підприємства в динаміці застосовується горизонтальний аналіз, що дозволяє оцінити зміни витрат протягом певного періоду. Для оцінки структури витрат використовують вертикальний аналіз, який визначає питому вагу кожного елемента витрат у загальній сукупності. Перевага вертикального аналізу полягає в тому, що він дає змогу перейти до відносних величин, що дозволяє краще порівнювати дані, зменшуючи вплив інфляційних процесів, які можуть викривляти абсолютні показники.

Спершу здійснимо аналіз динаміки та структури витрат КП «Київжитлоспецекексплуатація» на основі даних зі Звіту про фінансові результати. Дані щодо аналізу динаміки та структури витрат підприємства наведено в таблиці 3.1.

Щодо податку на прибуток від основної діяльності, то його розмір безпосередньо залежить від фінансових результатів діяльності підприємства. Як видно з таблиці, найбільше значення він мав у 2022 році, коли становив 7,7 млн. грн. Однак, у структурі витрат його частка не перевищувала 3% протягом усього періоду аналізу.

Таблиця 3.1 - Оцінка змін, складу та рівня витрат КП «Київжитлоспецекасплуатація»

ПрОНайменування показників	2021		2022		Відхилення від 2021 року		2023		Відхилення від 2021 року	
	Сума, млн. грн.	Питома вага	Сума, млн. грн.	Питом а вага	(+, -)	%	Сума, млн. грн.	Пито ма вага	(+, -)	%
Собівартість послуг	103,4	31,40	116,4	45,13	13	12,57	122,5	50,43	19,1	18,47
Адміністративні витрати	26,5	8,05	35,2	13,65	8,7	32,83	26,6	10,95	0,1	0,38
Витрати на збут	0,072	0,02	0,067	0,03	-0,005	-7,42	0,083	0,03	0,01	14,42
Інші операційні витрати	193,6	58,79	98,5	38,19	-95,1	-49,12	91,3	37,59	-102,3	-52,84
Податок на прибуток від звичайної діяльності	5,7	1,73	7,7	2,99	2	35,09	2,5	1,03	-3,2	-56,14
Усього витрати	329,3	100,00	257,9	100,00	-71,4	-21,68	242,9	100,00	-86,4	-26,24

Джерело: підготовлено автором на основі бухгалтерських даних КП «Київжитлоспецекасплуатація»

Аналіз динаміки, структури та рівня витрат КП «Київжитлоспецекасплуатація» дає змогу зробити наступні висновки. У 2022 році спостерігалось збільшення собівартості послуг, наданих підприємством, за всіма напрямками діяльності порівняно з аналогічним періодом 2021 року. Зростання склало приблизно 13 млн. грн., що у відсотковому вираженні становить 12,57%. У 2023 році собівартість продовжувала зростати, збільшившись порівняно з 2021 роком на 19,1 млн. грн., або 18,47%. При цьому варто зазначити, що частка собівартості в загальному обсязі витрат зростала протягом всього періоду аналізу та у 2023 році перевищила 50%.

Інші операційні витрати мають значну частку в загальній сумі витрат, оскільки до них входить нарахування від орендної плати, що надходить до місцевого бюджету відповідно до встановленого Київською міською радою нормативу відрахувань, а також нарахування балансоутримувачам за розміщення телекомунікаційних мереж та

інші подібні платежі. Ці нарахування переглядаються щороку. У 2021 році їхня частка становила близько 59% у загальних витратах, тоді як у 2023 році вона знизилася майже вдвічі і склала 38%. Це зменшення пов'язане з переглядом нормативу відрахувань по орендній платі.

Для виявлення можливих резервів для зниження витрат доцільно провести додаткове дослідження їх структури, яка наведена на рисунку 3.1.

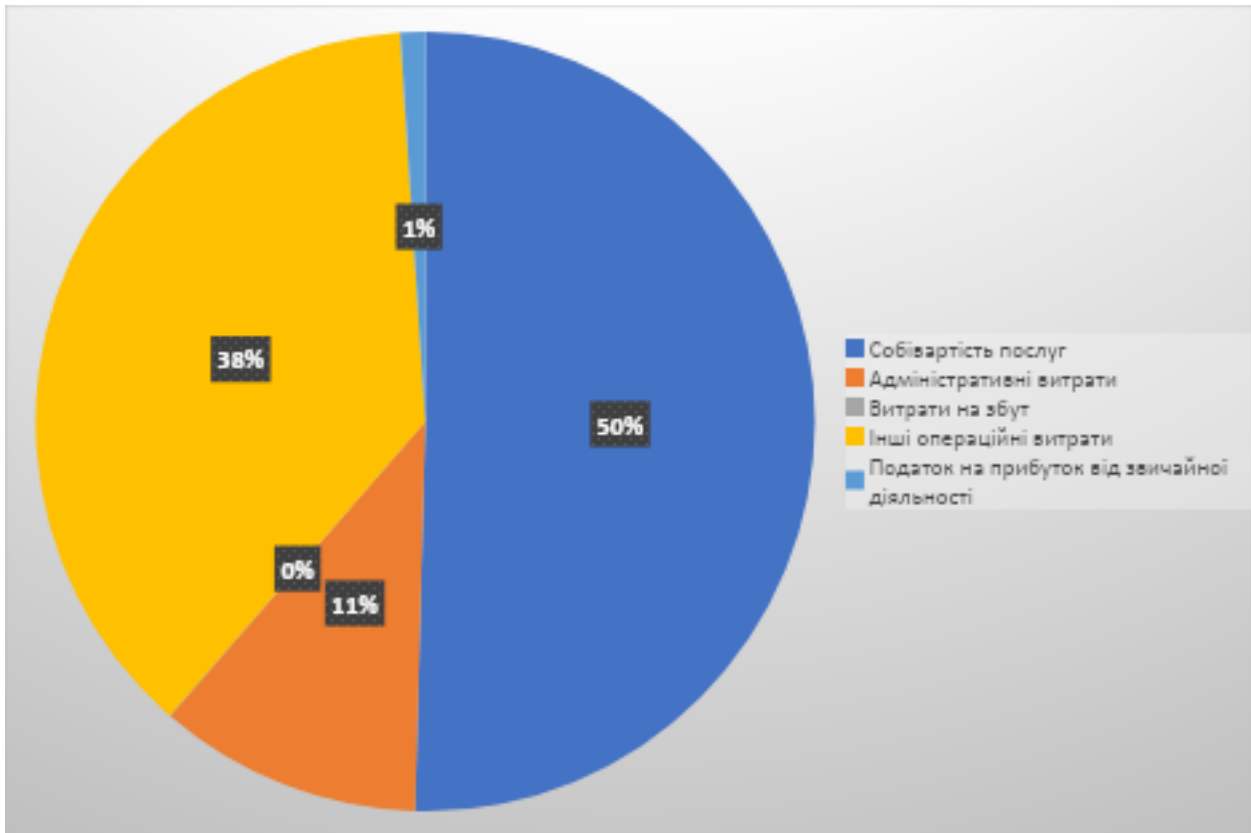

Рисунок 3.1. Розподіл витрат КП «Київжитлоспецексплуатація» у 2023 році

Джерело: підготовлено автором на основі бухгалтерських даних КП «Київжитлоспецексплуатація»

З наданих даних, що відображені на рис. 3.1, видно, що собівартість послуг займає найбільшу частку в загальних витратах підприємства, тоді як інші операційні витрати мають менший відсоток. Враховуючи це, головним резервом для зниження витрат є собівартість послуг, оскільки інші операційні витрати значною мірою залежать від зовнішніх факторів, на які підприємство не може суттєво впливати.

Для проведення детального аналізу витрат доцільно розглянути їх за елементами операційних витрат, що наведено в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 - Аналіз динаміки та структури елементів операційних витрат КП «Київжитлоспецекексплуатація»

Найменування показників	2021		2022		Відхилення від 2021 року		2023		Відхилення від 2021 року	
	Сума млн. грн.	Питома вага	Сума млн. грн.	Питома вага	(+, -)	%	Сума млн. грн.	Питома вага	(+, -)	%
Матеріальні витрати	11,7	3,61	13,4	5,36	1,7	14,5	7,9	3,29	-3,8	-32,5
Витрати на оплату праці	54	16,68	65,7	26,27	11,7	21,6	48,9	20,34	-5,1	-9,44
Відрахування на соціальні заходи	11,8	3,65	14,2	5,68	2,4	20,3	10,6	4,41	-1,2	-10,2
Амортизація	22,1	6,83	23,9	9,56	1,8	8,14	57,1	23,75	35	158,3
Інші операційні витрати	224,1	69,23	132,9	53,14	-91,2	-40,7	115,9	48,21	-108	-48,3
Усього витрати	323,7	100	250,1	100	-73,6	-22,7	240,4	100	-83,3	-25,7

Джерело: підготовлено автором на основі бухгалтерських даних КП «Київжитлоспецекексплуатація»

З наданих даних видно, що найбільшу частку витрат підприємства складають інші операційні витрати, які зменшилися за три роки майже вдвічі. Зокрема, їх частка в загальному обсязі операційних витрат зменшилася з майже 70% у 2021 році до 49% у 2023 році. Це скорочення зумовлене змінами в нормативних відрахуваннях до місцевого бюджету, встановленими Київською міською радою.

Витрати на оплату праці, наступний важливий елемент витрат, зростали у 2021-2022 роках і досягли близько 27% загальних операційних витрат у 2022 році. Однак у 2023 році відбулося суттєве зменшення витрат на оплату праці на 25% порівняно з попереднім роком, що було зумовлено заходами щодо подолання збитковості, спричиненої війною. У результаті оптимізації витрат переглянули норми та чисельність працівників, зокрема адміністративного апарату та виробничих працівників.

Що стосується амортизації, цей елемент також має важливе значення для підприємства, оскільки його основний вид діяльності включає оренду нежитлових приміщень та обслуговування внутрішньоквартальних колекторів, які перебувають на його балансі. У 2023 році сума амортизації значно зросла порівняно з 2021 роком, зокрема на 35 млн. грн. Це зростання обумовлене дооцінкою основних засобів та передачею підприємству нових об'єктів.

Обсяг матеріальних витрат у 2023 році також зменшився завдяки їх оптимізації та скороченню обсягів будівельних робіт. Частка матеріальних витрат у загальній сукупності витрат залишається незначною, складаючи близько 3-4%.

Для кращого розуміння структури витрат за елементами надано рисунок 3.2.

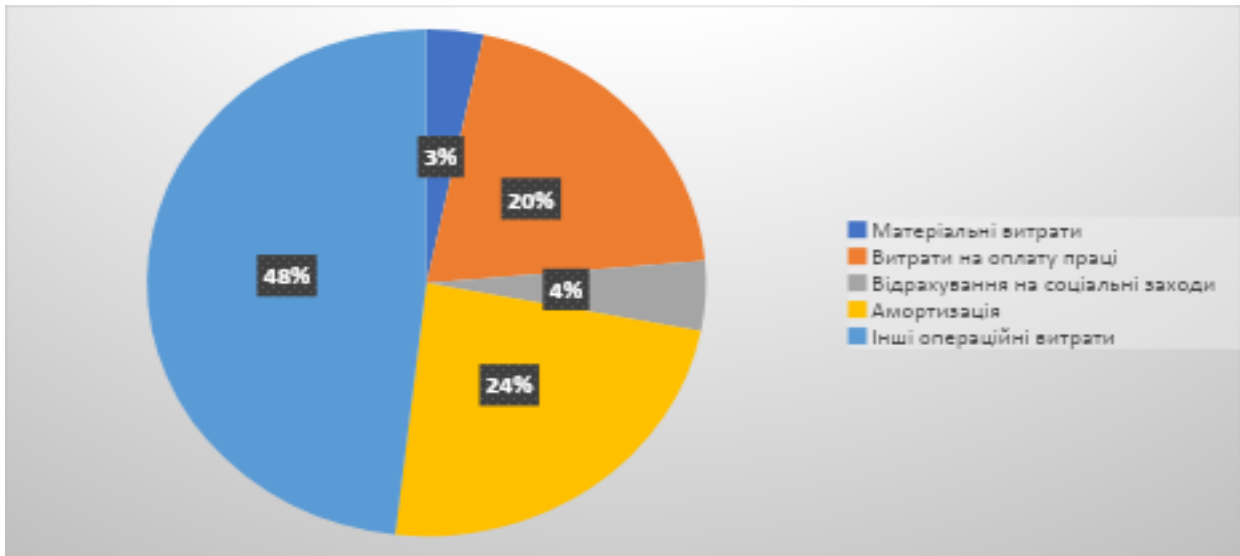

Рисунок 3.2. Компонентна структура операційних витрат КП «Київжитлоспецексплуатація» за 2023 рік

Джерело: підготовлено автором на основі бухгалтерських даних КП «Київжитлоспецексплуатація»

Для здійснення повноцінного аналізу витрат доцільно також розглянути доходи та обсяги діяльності підприємства за аналізований період. Це дозволить здійснити їх порівняння з витратами, оскільки сам по собі розмір та динаміка витрат без контексту доходів не дозволяють оцінити ефективність витрат. Аналіз доходів КП «Київжитлоспецексплуатація» за 2021-2023 роки наведемо в табл. 3.3.

Таблиця 3.3 - Оцінка змін та складу елементів операційних витрат КП «Київжитлоспецекасплуатація»

Найменування показників	2021		2022		Відхилення від 2021 року		2023		Відхилення від 2021 року	
	Сума, млн. грн.	Питома вага	Сума, млн. грн.	Питома вага	(+, -)	%	Сума, млн. грн.	Питома вага	(+, -)	%
- Орендна плата за нежитлові приміщення та експлуатаційні витрати (без компенсації плати за землю)	92,7	47,51	107,9	50,66	15,2	16,4	74,1	45,71	-18,6	-20,06
- Ремонтно-будівельні роботи та послуги	12,1	6,20	7,9	3,71	-4,2	-34,7	5,7	3,52	-6,4	-52,89
- Доходи ДОК "Джерело" від розміщення на тимчасове проживання та роботи ДРЦ	15,1	7,74	19,2	9,01	4,1	27,15	5,2	3,21	-9,9	-65,56
- Доходи Учбово-курсорового комбінату за навчання, всього	1,6	0,82	1,4	0,66	-0,2	-12,5	0,6	0,37	-1,0	-62,50
- Доходи від обслуговування внутрішньоквартальних колекторів	13,6	6,97	18,3	8,59	4,7	34,56	18,8	11,60	5,2	38,24
- Доходи Дирекції з розвитку телекомунікаційних мереж	56,6	29,01	57,1	26,81	0,5	0,88	55,6	34,30	-1,0	-1,77
- Інші доходи	3,4	1,74	1,2	0,56	-2,2	-64,7	2,0	1,23	-1,40	-41,2
Усього дохід від виконання робіт, надання послуг (всього з ПДВ) доходів	195,1	100	213	100	17,9	9,17	162,1	100	-33,0	-16,9

Джерело: підготовлено автором на основі бухгалтерських даних КП «Київжитлоспецекасплуатація»

З даних, наведених у таблиці 3.3, видно, що основним джерелом доходів підприємства є орендна плата за нежитлові приміщення, яка протягом аналізованого

періоду становила близько 50% від загальних доходів. У 2023 році спостерігалось зниження доходів від оренди, що призвело до 20% зменшення порівняно з 2021 роком.

Доходи від обслуговування внутрішньоквартальних колекторів показали зростання, досягнувши 18,8 млн грн у 2023 році, що на 12% більше, ніж у 2021 році. Водночас, за іншими напрямками діяльності спостерігалось скорочення доходів, переважно через пандемію війну. Найбільше зниження доходів було зафіксовано у філії ДОК «Джерело», де доходи зменшилися на 66% у порівнянні з 2021 роком.

Для більш наочного представлення структури доходів підприємства, дані представлені на діаграмі, що наведена на рисунку 3.3.

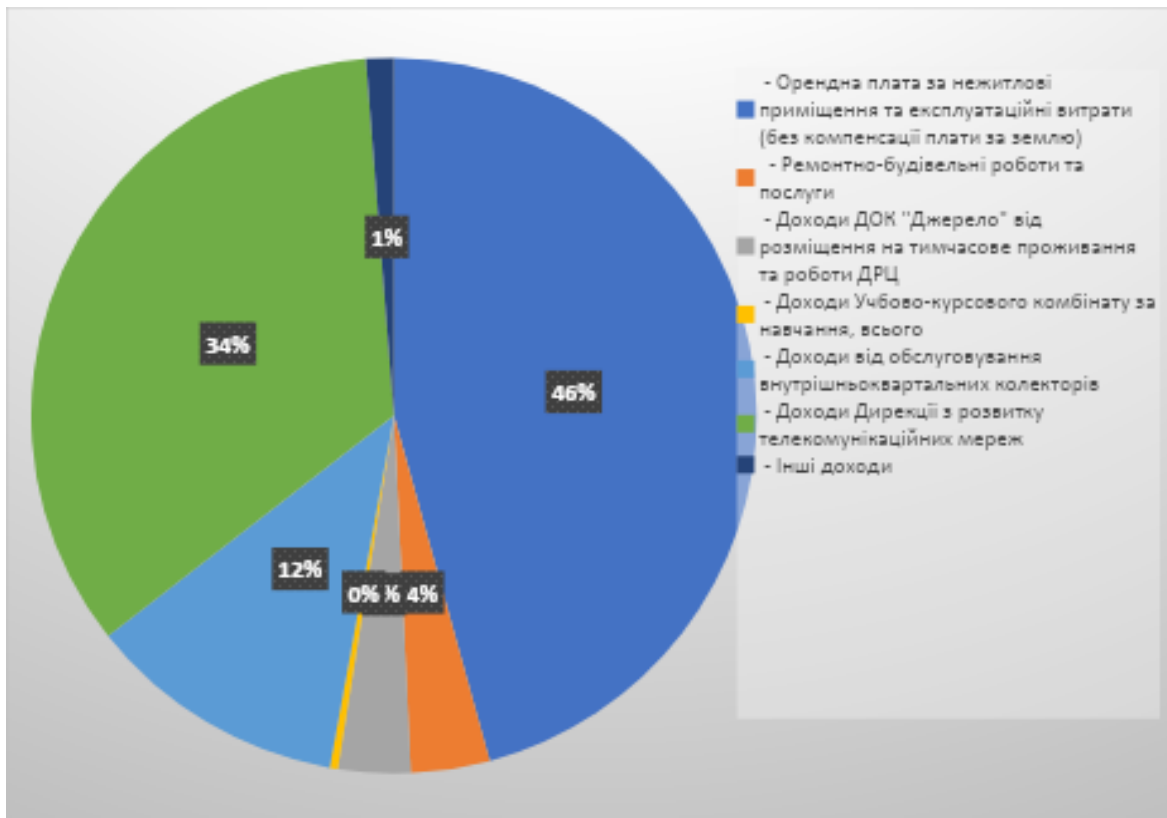

Рисунок 3.3. Структура доходів від надання послуг КП «Київжитлоспецексплуатація»

Джерело: підготовлено автором на основі бухгалтерських даних КП «Київжитлоспецексплуатація»

Загальна площа нежитлових приміщень зменшилася за 3 роки майже на 10 тис. кв. м., однак доходи від цього виду послуг зросли в 2022 році. Це було обумовлено

зменшенням кількості вільних приміщень, які не були здані в оренду, а також приміщень, що були передані на пільгових умовах.

Дані щодо розподілу площ у 2023 році наведено на рисунку 3.4.

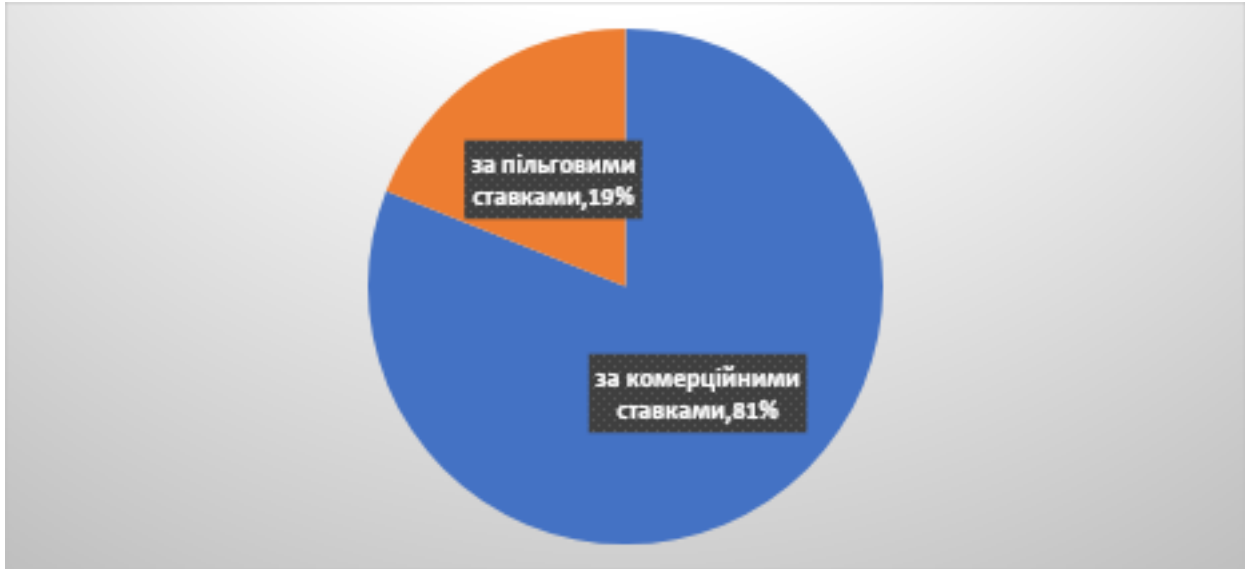

Рисунок 3.4. Розподіл площ нежитлових приміщень, переданих в оренду, КП «Київжитлоспецекексплуатація»

Джерело: підготовлено автором на основі бухгалтерських даних КП «Київжитлоспецекексплуатація»

За підсумками проведеного аналізу, витрати на утримання нерухомості міста загальною площею 217,4 тис. кв. м, яка перебуває на балансі підприємства в 2022 році, становили 26 336,1 тис. грн, що дорівнює 2 194,68 тис. грн на місяць.

Отже, середня вартість утримання одного квадратного метра площі підприємства за один місяць склала 14,91 грн. Тоді як компенсація витрат підприємству орендарями, яким встановлена орендна плата в розмірі 1 грн на рік, становить 2,66 грн.

Витрати підприємства на утримання нежитлових приміщень, переданих на пільгових умовах та вільних приміщень (14,91 грн x 98,1 тис. кв. м), складають близько 1 462,67 тис. грн на місяць (рис. 3.5).

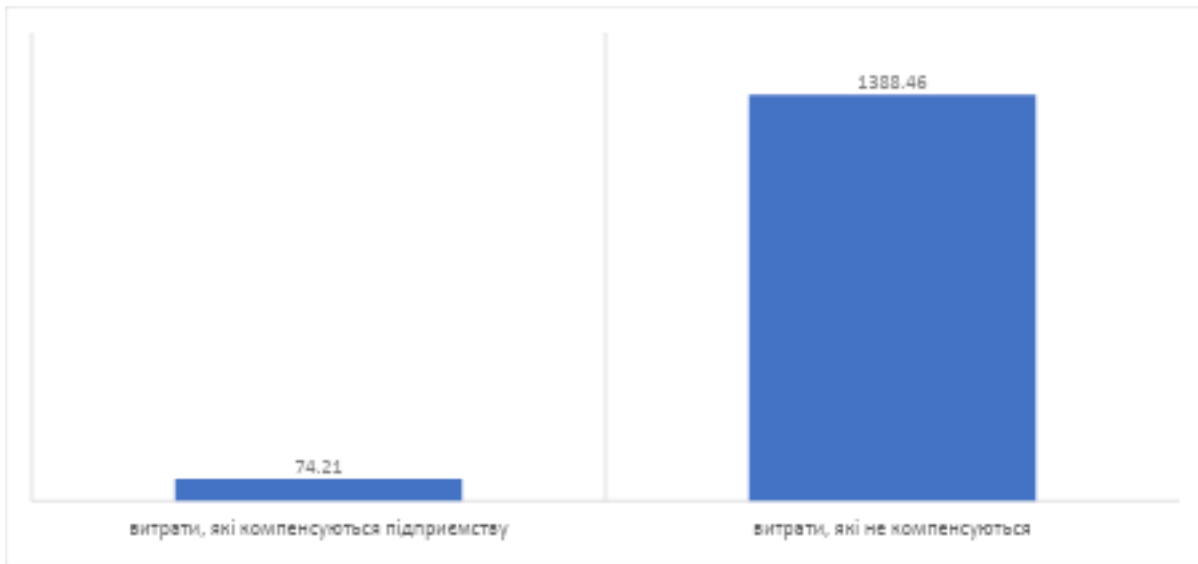

Рисунок 3.5. Витрати КП «Київжитлоспецексплуатація» на обслуговування нежитлових приміщень.

Джерело: підготовлено автором на основі бухгалтерських даних КП «Київжитлоспецексплуатація»

Згідно з аналізом, підприємство втрачає близько 90% витрат на утримання нежитлових приміщень, які надаються за пільговими ставками, через накладені Київською міською радою витрати, встановлені ще в 2011 році. КП «Київжитлоспецексплуатація» неодноразово зверталось до Київської міської державної адміністрації з проханням перегляду цього рішення та внесення змін до Рішення Київської міської ради від 23.06.2011 №242/5629 «Про встановлення місцевих податків і зборів у м. Києві» (зі змінами), щоб розширити пільги для комунальних підприємств.

Наступним важливим аспектом для аналізу витрат є податкове навантаження підприємства, яке включає витрати на єдиний соціальний внесок, податок на додану вартість, податок на землю, податок на прибуток, а також відрахування до бюджету з орендної плати (табл 3.4.). Порівняння розмірів витрат на сплату податків з доходами від реалізації послуг дозволяє оцінити ефективність податкових зобов'язань підприємства.

Таблиця 3.4 - Оцінка зміни та складу податкового навантаження досліджуваного підприємства

Найменування показників	2021		2022		Відхилення від 2021 року		2023		Відхилення від 2021 року	
	Сума, млн. грн.	Питома вага	Сума, млн. грн.	Питома вага	(+, -)	%	Сума, млн. грн.	Питома вага	(+, -)	%
Дохід КП КЖСЕ	196,9	X	213	X	X	X	162,1	X	X	X
ПДВ	25,7	37,1	23,7	37,4	-2	-7,8	22,9	30,2	-2,8	-10,9
Податок на прибуток	5,7	8,2	7,7	12,2	2	35,1	2,5	3,3	-3,2	-56,1
Відрахування від оренди до бюджету (5 - 50%)	13,4	19,3	4,4	6,9	-9	-67,2	28,3	37,3	14,9	111,2
Податок на землю	12,7	18,3	13,5	21,3	0,8	6,3	11,5	15,2	-1,2	-9,5
ЄСВ	11,8	17,1	14,3	22,6	2,5	21,2	10,6	13,9	-1,2	-10,2
Разом	69,3	100	63,4	100	-5,9	-8,5	75,8	100	6,5	9,4
%, податкове навантаження	35,2		29,9		-5,4	-15,2	46,8		11,61	32,9

Джерело: підготовлено автором на основі бухгалтерських даних КП «Київжитлоспецеクスлуатація»

З наведених даних видно, що в 2023 році податкове навантаження на підприємство досягло 47%, що є найвищим показником за весь період дослідження. Основним чинником цього стало збільшення відрахувань від орендних надходжень до бюджету, які переглядаються щорічно і нараховуються на основі отриманих платежів, а не нарахованого доходу. У 2023 році ці відрахування склали 50% від загального розміру податків і зросли на 14,9 млн грн порівняно з 2021 роком, що становить 111%, і їх частка в загальному податковому навантаженні становила 37%.

Другим важливим фактором є податок на додану вартість, який залежить від обсягу діяльності підприємства, оскільки послуги підприємства оподатковуються цим податком, за винятком послуг філії «Дитячий оздоровчий комплекс "Джерело"» по продажу путівок, які звільнені від цього податку. Разом з тим, цей податок зменшився через зменшення доходів від наданих послуг.

Що стосується податку на землю, то його розмір зменшився через скорочення

площ орендованих приміщень і складав 10% від загальних витрат. Витрати на податок на прибуток і єдиний соціальний внесок зменшились у 2023 році внаслідок зниження фінансового результату та витрат на оплату праці.

Попри загальне зниження податкового навантаження по більшості податків, відрахування від орендної плати залишались високими, що призвело до максимального рівня податкового навантаження в 2023 році.

На рисунку 3.6 представлена структура інших операційних витрат підприємства за 2023 рік.

Рисунок 3.6. Розподіл інших операційних витрат КП «Київжитлоспецеクスплуатація»

Джерело: підготовлено автором на основі бухгалтерських даних КП «Київжитлоспецеクスплуатація»

Поряд з тим, що відрахування від отриманих орендних платежів складають близько третини загальної суми інших операційних витрат, ще одну таку ж частку займають витрати на діяльність, пов'язану з розміщенням телекомунікаційних мереж. Ці витрати складаються з нарахувань до цільового фонду, що регулюється Київською міською радою, і становлять 50% загального обсягу, а також перерахувань балансоутримувачам за виконані роботи з розміщення телекомунікаційних мереж, що становлять 25%. Витрати на капітальні ремонти житлових приміщень у місті Київ за рахунок бюджету складають 21% від загальної суми. Проте їх можна не враховувати як витрати, оскільки вони визнаються через особливості та складність відображення таких операцій у бухгалтерії, а також на ту ж суму враховуються інші операційні доходи, що не впливають на фінансовий результат. Окрім того, близько 12% інших операційних витрат припадає на витрати, пов'язані з придбанням теплової енергії для внутрішньобудинкових систем опалення, що також компенсуються підприємству.

У цьому розділі ми здійснили аналіз динаміки та структури витрат підприємства за функціональними характеристиками, а також за елементами витрат. Окрім того, було проведено оцінку податкового навантаження на підприємство в динаміці, а також здійснений аналіз формування дохідної частини. Важливо зазначити, що без врахування обсягів діяльності та доходів підприємства, робити висновки щодо витрат недоцільно.

Висновки такі: загальні витрати підприємства скоротились майже на 25% у 2023 році порівняно з 2021 роком при зниженні доходів лише на 16%, що стало наслідком війни. Це свідчить про ефективність оптимізації витрат, незважаючи на такі фактори, як підвищення вартості енергоресурсів, значне зростання мінімальної заробітної плати за цей період та найбільше податкове навантаження, зокрема через встановлений 50% норматив відрахувань від орендної плати.

3.3 Оцінка та вивчення впливу витрат на фінансові результати діяльності підприємства

На сьогоднішній день кожен суб'єкт господарської діяльності орієнтується на досягнення позитивних фінансових результатів та їх максимізацію. Основні складові фінансового результату — витрати та доходи — є ключовими елементами в аналізі і плануванні підприємницької діяльності.

Управління витратами є важливою складовою механізму управління фінансовими результатами, що включають прибуток підприємства. Він є унікальним для кожного суб'єкта господарювання, оскільки залежить від специфіки діяльності та ринку, на якому здійснюється операційна діяльність. Тому механізми управління витратами мають величезне значення, а в окремих випадках вони можуть бути вирішальними при прийнятті управлінських рішень, спрямованих на максимізацію прибутку [87, с. 62].

Рентабельність власного капіталу показує, наскільки ефективно підприємство використовує власні кошти для генерування прибутку. Для обчислення цього показника застосовується наступна формула:

$$R_{вк} = \text{Чистий прибуток} / \text{Власний капітал}$$

Показник рентабельності активів демонструє ефективність використання активів підприємства для отримання прибутку і розраховується за такою формулою:

$$R_{а} = \text{Чистий прибуток} / \text{Сукупні активи}$$

Для оцінки рівня рентабельності продажів підприємства використовують різні показники, залежно від виду прибутку, який аналізується. Традиційним є показник валової рентабельності продукції, який обчислюється за допомогою наступної формули:

$$R_{врп} = \text{Валовий прибуток} / \text{Чистий дохід від реалізації}$$

Чиста рентабельність реалізованих послуг відображає величину чистого прибутку, який підприємство отримує з кожної гривні реалізованих послуг, і

розраховується за такою формулою:

$$Рчрп = \text{Чистий прибуток} / \text{Чистий дохід від реалізації}$$

Загальна рентабельність підприємства обчислюється за допомогою формули:

$$Рзаг = \text{Валовий прибуток} / \text{Середньорічна вартість активів}$$

Розрахунки показників рентабельності КП «Київжитлоспецекасплуатація» за 2021-2023 роки наведено в табл. 3.5.

Таблиця 3.5 - Визначення ключових показників рентабельності досліджуваного підприємства

Показник	2021	2022	2023	Відхилення	
				2021-2022	2022-2023
Рентабельність власного капіталу	0,009	0,011	-0,003	0,002	-0,014
Рентабельність активів	0,007	0,009	-0,002	0,002	-0,011
Валова рентабельність реалізованої продукції	0,396	0,374	0,110	-0,023	-0,263
Чиста рентабельність реалізованої продукції	0,046	0,051	-0,073	0,006	-0,125
Рентабельність підприємства	0,073	0,067	0,005	-0,006	-0,062

Джерело: підготовлено автором на основі бухгалтерських даних КП «Київжитлоспецекасплуатація»

З даних, наведених у таблиці 3.5, можна побачити, що у 2021 та 2022 роках показники рентабельності мали позитивні значення, оскільки підприємство отримувало прибуток. При порівнянні цих показників за 2021-2022 роки, загалом спостерігався їх ріст, за винятком валової рентабельності реалізованої продукції та загальної рентабельності підприємства, які зменшилися. Що стосується 2023 року, то більшість показників мали від'ємні значення, за винятком загальної рентабельності підприємства та валової рентабельності реалізованих послуг. Основними факторами зниження рентабельності стали: війна, через яку зменшилися доходи підприємства, збільшення податкового навантаження у вигляді нормативу 50% відрахувань від орендної плати та підвищення цін на енергоносії.

Для прикладу, показник операційних витрат на 1 грн. доходу відповідає сумі показників, які характеризують окупність собівартості, адміністративних, збутових та інших операційних витрат. Для їх розрахунку використовують дані щодо кожного виду витрат та ділять на загальну суму операційних доходів.

Застосування цієї системи показників дозволяє провести детальний аналіз впливу кожного елементу на зміну загального показника витрат на 1 грн. доходу та сформулювати висновки щодо можливих резервів для їх зниження (табл 3.6). Також вона забезпечує контроль за виникненням витрат на кожному етапі виробничого процесу.

Таблиця 3.6 - Розрахунок показників оцінки ефективності витрат підприємства

Найменування показника	2021	2022	2023	Відхилення	
				2021-2022	2022-2023
Загальні операційні витрати на 1 грн. операційних доходів	1,034	1,020	1,350	-0,014	0,330
Коефіцієнт питомої собівартості реалізованої продукції	0,330	0,474	0,687	0,144	0,213
Коефіцієнт питомих адміністративних витрат	0,085	0,143	0,149	0,059	0,006
Коефіцієнт питомих витрат на збут	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Коефіцієнт питомих інших операційних витрат	0,618	0,401	0,512	-0,217	0,111
Загальні витрати від звичайної діяльності на 1 грн. загальних доходів від звичайної діяльності	0,978	0,963	1,042	-0,015	0,078
Коефіцієнт питомих операційних витрат	0,961	0,935	1,031	-0,026	0,096
Витрати на 1 грн. доходів від іншої операційної діяльності	1,365	1,650	2,254	0,285	0,604
Собівартість реалізованої продукції на 1 грн. чистого доходу	0,604	0,627	0,890	0,023	0,263
Рівень інших операційних витрат у валовому прибутку	2,851	1,419	6,007	-1,432	4,587
Рівень адміністративних витрат у валовому прибутку	0,390	0,507	1,750	0,117	1,243
Питомі витрати на податок на прибуток	0,017	0,030	0,010	0,013	-0,020
Рівень витрат звичайної діяльності на 1 працівника	0,871	0,720	0,835	-0,150	0,115

Джерело: підготовлено автором на основі бухгалтерських даних КП «Київжитлоспецексплуатація»

У 2021 році для отримання 1 грн операційного доходу витрачалося більше однієї гривні, що вказує на збитковість операційної діяльності підприємства. У 2022 році цей показник зменшився, що мало позитивний вплив на фінансові результати загалом. Однак, у 2023 році значно збільшився, і для отримання 1 грн операційного доходу підприємство витрачає 1,35 грн, що є негативним фактором.

За аналогічним принципом оцінюють загальний рівень витрат до загального рівня доходів від звичайної діяльності підприємства. Для цих показників також існує взаємозалежність, що дає можливість перевірити правильність розрахунків: підсумовуючи допоміжні показники, повинні отримати узагальнений результат.

У таблиці 3.6 наведено розрахунок показників для оцінки ефективності витрат за 2021-2023 роки.

Коефіцієнт питомої собівартості за аналізований період значно зріс, що свідчить про зростання частки собівартості в загальних витратах. Коефіцієнт питомих адміністративних витрат також зростав, незважаючи на зменшення їх абсолютної суми, і становив 15 коп. для отримання 1 грн операційних доходів. Частка інших операційних витрат коливалася від 40 коп. до 62 коп. на 1 грн операційного доходу, що переважно було обумовлено зміною норм відрахувань від надходжень орендної плати.

При аналізі загальних витрат до загальних доходів видно, що у 2021 році цей показник становив майже 98 коп. на 1 грн доходів. У 2022 році він зменшився на 2 коп., що позитивно вплинуло на рівень отриманого прибутку. Однак у 2023 році витрати перевищили доходи на 4 коп., внаслідок чого за підсумками 2023 року підприємство отримало збиток.

Аналізуючи іншу операційну діяльність підприємства, порівнюючи доходи та витрати, можна відзначити, що витрати перевищують 1 грн на кожну одиницю доходу, що свідчить про збитковість цієї діяльності, яка посилюється впродовж всього аналізованого періоду. Це явище зумовлене тим, що підприємство включає в інші операційні витрати відрахування від орендної плати, що стосуються основної

діяльності. Збільшення цих відрахувань призводить до перевищення витрат над доходами.

Варто підкреслити, що для отримання 1 грн чистого доходу витрати, що безпосередньо стосуються собівартості, збільшилися на 29 коп. і становлять 89 коп. на 1 грн чистого доходу. Це зростання обумовлено зниженням орендних ставок та підвищенням витрат на утримання основних засобів, зокрема на оплату енергоносіїв і збільшенням мінімальних заробітних плат.

Досліджуючи вплив інших операційних витрат на валовий прибуток, можна помітити їх суттєве збільшення у 2023 році, що пояснюється зростанням норм відрахувань і одночасним зниженням валового прибутку. Що стосується адміністративних витрат, то хоча їх абсолютний обсяг зменшився на 8,6 млн грн порівняно з 2022 роком, їх частка у валовому прибутку продовжує зростати.

Окрім традиційних економічно-статистичних методів дослідження витрат і фінансових результатів, активно застосовуються методи економічної кібернетики та математичного програмування. Особливу увагу варто приділяти використанню CVP-аналізу, який дозволяє моделювати взаємозв'язок між витратами, обсягом діяльності та прибутком [53, с. 636].

Аналіз витрат-обсяг-прибуток орієнтований на вивчення того, як різні види діяльності підприємства впливають на його фінансові результати. Це зумовлено тим, що в короткостроковій перспективі зазвичай добре відомі витрати на матеріали, робочу силу та ціна продажу, однак прогнозувати обсяг продажів значно складніше. Саме тому прибутковість часто залежить від цього показника. Простими математичними засобами можна відповісти на численні питання, що виникають при розгляді "витрати-обсяг-прибуток".

Загальний дохід розраховується як добуток ціни одиниці товару чи послуги на кількість проданих одиниць. При цьому витрати поділяються на дві основні категорії: постійну, що не залежить від обсягу діяльності, та змінну, що напряму залежить від обсягу виробництва або продажу. Сукупні змінні витрати визначаються через

множення змінних витрат на одиницю на кількість одиниць реалізації. Якщо загальний дохід перевищує загальні витрати, підприємство отримує прибуток. Це можна виразити через просте рівняння, яке служить основою для CVP-аналізу.

Для аналізу взаємозв'язку витрат, обсягу та прибутку розглянемо доходи і витрати підприємства за 2023 рік, розподіливши їх за видами діяльності. Оскільки у підприємства багато напрямів діяльності, на початку зосередимо увагу на основному підрозділі — обслуговуванні нежилих будинків і приміщень, які здаються в оренду.

У 2023 році загальна площа приміщень на балансі підприємства становила 217,4 тис. кв. м., з яких в оренду передано 147,2 тис. кв. м. Це й буде обсяг реалізації для даного напрямку. Чистий дохід від оренди становив 63 072,1 тис. грн, що дає середню ціну реалізації одного квадратного метра — 428,48 грн. Однак фактичні ціни варіюються, оскільки для різних споживачів застосовуються різні ставки, а для деяких клієнтів існує пільгова ставка в 1 грн за квадратний метр з компенсацією витрат, відповідно до норм, затверджених Київською міською радою.

Загальні витрати на цей вид діяльності склали 79 274,1 тис. грн, і вони поділяються на прямі та накладні витрати. Однією з основних складових є розподіл накладних витрат на постійну та змінну складову, оскільки деякі з них не можна чітко прив'язати до обсягу діяльності. Тому деякі витрати є умовно постійними — на певному етапі обсягу діяльності вони залишаються незмінними, але при перевищенні певного порогу вони зростають. Загальні змінні витрати складають 62 943,6 тис. грн, а постійні витрати — 16 335,9 тис. грн. Змінні витрати на 1 кв. м орендованої площі обчислюються шляхом ділення загальних змінних витрат на орендовану площу і становлять 427,60 грн.

Маржинальний дохід обчислюється за наступною формулою:
 Маржинальний дохід = Ціна реалізації - Змінні витрати на одиницю.

У разі оренди нежитлових приміщень маржинальний дохід складає 0,87 грн. на 1 кв. м. площі. Незважаючи на те, що дохід перевищує загальні змінні витрати, операційний прибуток від цього виду діяльності становить -16 207,3 тис. грн. Це

свідчить про те, що дана діяльність є збитковою.

Для визначення критичного обсягу діяльності використовують розрахунок точки беззбитковості, який можна здійснити як у натуральних, так і у грошових одиницях.

Для обчислення точки беззбитковості в натуральному вимірі застосовується така формула:

Точка беззбитковості (од.) = Постійні витрати / Маржинальний дохід на одиницю.

А для визначення точки беззбитковості в грошовому вимірі використовують формулу:

Точка беззбитковості (грн.) = Постійні витрати / Коефіцієнт маржинального доходу.

Для послуги з оренди нежитлових приміщень точка беззбитковості в натуральному вимірі дорівнює 18 713,2 тис. кв. м., а в грошовому вимірі — 8 018,2 тис. грн.

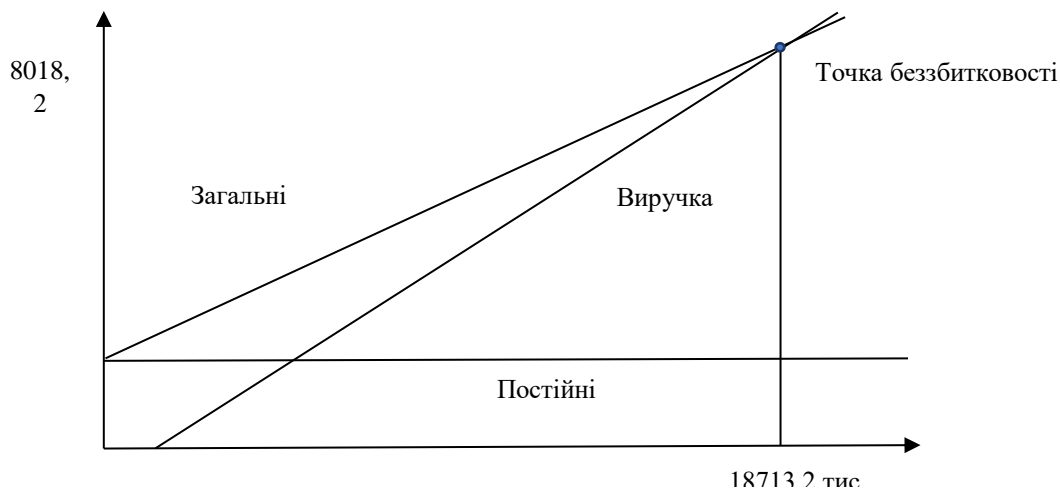

Рисунок 3.7. Графік точки беззбитковості оренди нежитлових приміщень

Джерело: підготовлено автором на основі бухгалтерських даних КП «Київжитлоспецексплуатація»

Задачу щодо визначення точки беззбитковості можна також розв'язати графічним методом, побудувавши відповідний графік. Графік беззбитковості показано на рис. 3.7

На основі аналітичних даних здійснюють прогнозування витрат за допомогою методів простої лінійної екстраполяції, вартісної пропорції та економіко-

математичних методів. Найпоширенішим методом аналізу є «витрати-випуск», який являє собою певні матричні моделі, побудовані за шаховою системою, що наочно відображають взаємозв'язок між витратами та обсягом випуску. Для відображення цього взаємозв'язку складають рівняння та нерівності з системою обмежень. У сформованих рівняннях виділяють такі змінні, перетворюючи які, отримуємо оптимальні значення результативного показника [30, с. 331]. За допомогою лінійної апроксимації здійснюємо аналіз «витрат-випуску» КП «Київжитлоспецексплуатація». Таким чином, досліджуємо взаємозв'язок між площами приміщень, які значаться на балансі підприємства, та витратами його діяльності. Вихідні дані для побудови моделі наведено в табл. 3.7.

Таблиця 3.7 - Початкові дані для вивчення взаємозв'язку між площами приміщень та витратами діяльності комунального досліджуваного підприємства

	Y	X1	X2	X3	X4	X5
2020	202,98	9428	43863	9531	19481	190409
2021	226,23	11569,4	54014,7	11832,8	22076,2	224063,6
2022	218,7	13352,4	65716,4	14244,8	23967,1	132884,5
2023	217,4	7908,6	48968,4	10594,6	57097	115914,2

Джерело: підготовлено автором на основі бухгалтерських даних КП «Київжитлоспецексплуатація»

Умовні позначення для визначення кореляційного зв'язку та формування рівняння регресії позначаються так: внутрішня змінна Y представляє загальну площу нежитлових приміщень, а змінні X1 – X5 – це елементи операційних витрат відповідно до Звіту про фінансові результати.

Для визначення кореляційного зв'язку між екзогенними та ендогенною змінними застосовується коефіцієнт кореляції Пірсона, який обчислюється за формулою: $r = \frac{\underline{x_i y} - \underline{x_i} * \underline{y}}{\sigma_x * \sigma_y}$, де $\underline{x_i}$, \underline{y} – вибіркові середні відповідних змінних;

$\underline{x_i y}$ – середня добутку за вибірковими даними;

σ_x , σ_y – середні квадратичні відхилення відповідних змінних.

При обчисленні парних коефіцієнтів кореляції використовувалася надбудова «Аналіз даних» MS Excel, процедура «Кореляція», а результати аналізу наведені в таблиці 3.8.

Для побудови рівняння регресії була використана лінійна апроксимація, тому модель співвідношення «витрати – випуск» мала вигляд: $Y = b_0 + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + \varepsilon$, де b_0 – вільний член рівняння; b_i – коефіцієнти регресії ($i = 1,5$); ε – похибка моделі.

Таблиця 3.8 - Парна Кореляція

	Y	X1	X2	X3	X4	X5
Y	1					
X1	0,41491	1				
X2	0,579265	0,858656	1			
X3	0,594481	0,869004	0,999499	1		
X4	0,148496	-0,66743	-0,1976	-0,21476	1	
X5	0,079852	0,198004	-0,27185	-0,24298	-0,70144	1

При дослідженні зв'язку між витратами основної діяльності та загальною площею приміщень, на аналізованому підприємстві коефіцієнт детермінації для парної регресії належить до проміжку $R^2 \in (0,0001 - 0,19)$, що свідчить про відсутність статистично значущої кореляційної залежності між цими факторами. Таким чином, можна зробити висновок, що рівень витрат підприємства не має прямого зв'язку з обсягом площ нежитлових приміщень, призначених для оренди, незважаючи на те, що це є основним напрямком діяльності підприємства.

Для КП «Київжитлоспецексплуатація» рівняння множинної лінійної регресії матиме вигляд (де коефіцієнт детермінації наближається до одиниці: $R^2 \approx 1$):

$$\hat{y} = 84,922 + 0,01x_2 + 0,007x_4 + 0,003x_5,$$

Для наочного відображення взаємозв'язку між витратами діяльності та загальною площею приміщень наводимо результати дослідження на рис. 3.8.

Отже, в цьому пункті ми провели аналіз основних показників рентабельності

підприємства, здійснили розрахунок показників ефективності витрат у динаміці, виконали маржинальний аналіз за основними напрямками діяльності підприємства та визначили точки беззбитковості по ним. Крім того, ми провели аналіз взаємозв'язку витрат діяльності з обсягом діяльності за допомогою лінійної апроксимації та кореляційного аналізу.

Застосовуючи методи математичного моделювання та кореляції, ми спробували описати взаємозв'язок витрат з наявними площами, виявивши, що кореляційний зв'язок між ними є статистично незначущим. У процесі планування діяльності підприємства також можна сформулювати оптимізаційні задачі, результати яких дозволять впливати на витрати на всіх стадіях діяльності і спростять пошук резервів для підвищення рентабельності.

ВИСНОВКИ

У ході дослідження, проведеного в рамках кваліфікаційної магістерської роботи, було узагальнено теоретичні аспекти витрат та проаналізовано систему обліку й аналізу витрат КП «Київжитлоспецексплуатація» з управлінської точки зору, що дозволило сформулювати такі висновки:

1. Вивчивши теоретичні основи обліку та аналізу витрат на підприємствах, ми дійшли обґрунтованого висновку, що питання витрат цікавило ще стародавніх мислителів. У процесі дослідження поняття «витрати» було визначено їх подвійне трактування: як економічна категорія, вони є сукупністю ресурсів підприємства, виражених у грошовій формі, які використовуються у господарській діяльності протягом певного періоду для надання послуг. Як об'єкт обліку, витрати розглядаються як зменшення економічних вигід у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань.

2. Проаналізувавши чинну нормативно-правову базу щодо регулювання бухгалтерського обліку витрат, було встановлено, що облік витрат чітко регламентується низкою законодавчих актів, які визначають порядок їх визнання, оцінки та склад у процесі формування собівартості й повних витрат у виробництві. Водночас виявлено певні розбіжності у чинних нормах обліку витрат, що свідчить про необхідність удосконалення нормативної бази та її адаптації до міжнародних стандартів. Це дозволить усунути прогалини в національному законодавстві та уникнути двозначностей у стандартах обліку.

3. Досліджуючи витрати підприємства в контексті управлінського обліку, ми дійшли висновку, що правильна класифікація та облік витрат відіграють важливу роль у процесі управління. Систематизована інформація про витрати дозволяє керівництву приймати обґрунтовані рішення, підвищуючи ефективність управлінської діяльності.

4. Під час аналізу організаційно-технологічних особливостей роботи комунального підприємства «Київжитлоспецекексплуатація» та їх впливу на систему обліку витрат було встановлено, що на побудову обліку значно впливають структура організації та вид господарської діяльності, який є основним джерелом прибутку. У своїй діяльності КП «Київжитлоспецекексплуатація» дотримується ключових принципів бухгалтерського обліку, що забезпечує належне ведення рахунків та складання фінансової звітності відповідно до встановлених стандартів.

5. Облік витрат розпочинається з оформлення первинних документів, які є ключовим елементом бухгалтерського методу. Кожна господарська операція повинна бути підтверджена відповідним первинним документом, що слугує підставою для її відображення в обліку. На підприємстві записи про витрати та надання послуг здійснюються на основі бухгалтерських документів, які поділяються на чотири основні групи:

- документи з обліку витрат на оплату праці;
- документи з обліку витрат матеріальних ресурсів;
- документи з обліку витрат на утримання основних засобів;
- документи з обліку інших операційних витрат.

6. На підприємстві для обліку витрат використовуються рахунки 2-го та 9-го класів. Зокрема, виробнича собівартість основних послуг КП «Київжитлоспецекексплуатація» формується на рахунку 23, який поділяється на аналітичні субрахунки відповідно до видів діяльності. Загалом методика обліку витрат підприємства побудована відповідно до чинного законодавства з бухгалтерського обліку та нормативних актів, що регулюють сферу його діяльності.

У КП «Київжитлоспецекексплуатація» відсутнє незавершене виробництво, тому вся собівартість послуг повністю списується на фінансовий результат у періоді, коли виникають відповідні витрати, що дозволяє уникнути накопичення нерозподілених витрат.

Суттєвою проблемою для підприємства є встановлена Київською міською радою ставка розподілу накладних витрат на оренду нежитлових приміщень у розмірі 2,66 грн за 1 кв. м, яка використовується для пільгових категорій орендарів. У 2022 році фактичний розмір накладних витрат на утримання нежилих будівель становив 14,91 грн за 1 кв. м, що призвело до недоотримання підприємством майже 1,4 млн грн.

КП «Київжитлоспецексплуатація» необхідно впровадити низку заходів для підвищення ефективності своєї діяльності, а саме:

- Посилити контроль за рівнем витрат на оплату праці, що дозволить зменшити надмірні витрати та оптимізувати фонд оплати.
- Оптимізувати витрати у виробничих процесах, зосередившись на підвищенні енергоефективності приміщень. Це сприятиме зниженню витрат на комунальні послуги та позитивно вплине на фінансовий результат підприємства.
- Зменшити частку вільних приміщень у загальному обсязі площ, які перебувають на балансі підприємства, шляхом залучення нових орендарів або перепрофілювання площ для інших комерційних потреб.

Відображення даних про витрати через використання розширеного Звіту про фінансові результати сприятиме більш раціональному управлінню ресурсами та оперативному прийняттю управлінських рішень щодо операційної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Jonathan Barnes Aristotle: a very short introduction. Oxford: Oxford University Press, 2000. 160 p.; Aristotle, Terence Irwin, Gail Fine Aristotle: introductory readings. Oxford: Oxford University Press, 1996. 359 p.
2. Андреева Г.І. Економічний аналіз: навч. посіб. / Г. І.Андреева. К.: Центр учбової літератури, 2008. 263 с.
3. Атамас П.Й. Управлінський облік: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2016. 440 с.
4. Білик М. Д. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / М. Д. Білик, О. В. Павловська, Н. М. Притуляк, Н. Ю. Невмержицька. К.: КНЕУ, 2013. 592 с.
5. Бланк И.А. Управление прибылью: ученик. К.: Ника - Центр, 2007. 768 с.
6. Бочкарьова Т.О. Показники рентабельності підприємств різних галузей України та шляхи підвищення їх рівня / Т.О. Бочкарьова, Р.О. Кулинич, Н.Г. Пігуль // Економіка і суспільство. Збірник наукових праць. 2017. Вип. № 10. С. 188-193.
7. Бутинець Ф.Ф. Історія розвитку бухгалтерського обліку: навч. посіб. Житомир: ЖІТІ, 2009. 928 с.
8. Бутинець Ф.Ф. Витрати виробництва та їх класифікація для потреб управління / Ф.Ф. Бутинець // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Збірник наукових праць. 2012. №1(22). С. 11-18.
9. Бухгалтерський облік: підручник в 3-х ч. / за заг. ред.. О.В. Лишиленко. Київ: ЦНЛ, 2014. 3-тє вид., 670 с.
10. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник: 8-ме вид., доп. і перероб./ під заг. ред. Ф.Ф. Бутиця. Житомир: ПП «Рута», 2015. 912 с.
11. Вахрушина М.А. Бухгалтерский управленческий учет: учеб. пособие / ВЗФЭИ. – М.: ЗАО «Финстатинформ», 2016. 359 с.
12. Великий Ю. В. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб. Миколаїв: Вид-во ЧДУ імені Петра Могили, 2014. 156 с.

13. Верхогляд Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: навч.-практ. посіб./ за ред. Н. І. Верхоглядова, В. П. Шило, С. Б. Ільїна, В. І. Кисла. К.: Центр учбової літератури, 2015. 536 с.

14. Гайдаєнко О.М. Структуризація витрат на основі аналізу фінансової звітності /О.М. Гайдаєнко// Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні вимоги до обліку та контролю у контексті глобалізації: (Одеса, 22-23 травня 2009 р.) 2009. ОДЕУ. С.258 с

15. Герасименко С.С., Єпіфанова А.О. Бухгалтерський облік: актуальні проблеми та рішення: монографія за ред. д-ра екон. наук, проф. С.С. Герасименка, А.О. Єпіфанова. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. 162 с.

16. Гетьман О. О. Економіка підприємства: навч. посіб. / О. О. Гетьман, В. М. Шаповал. К.: Центр учбової літератури, 2014. 488 с.

17. Глен А. Велш, Деніел Г. Шор. Основи фінансового обліку. Пер. з англ. О. Мінін, О. Ткач. К.: Основи, 1997. 943 с.

18. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: практич. посіб. Київ: Лібра, 2017. 354 с.

19. Гольцова С.М., Плікус І.Й. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Суми: ВТД «Університетська книга». 2015. 255с.

20. Гончарук Я.А. «Новітній» облік: класика чи модернізм (до питання реформування бухгалтерського обліку) / Я. Гончарук, І. Лремко // Вісник Львівської комерційної академії. 2017. Вип. 8. С 303-310.

21. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. №436-IV. Дата оновлення 17.11.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/ed20191117> (дата звернення 17.11.2021).

22. Давидов Г.М. Звітність підприємств: навч. посіб. / Г.М. Давидов, Н.С. Шалімова. К.: Знання, 2010. 623 с.

23. Деревій В.А. Нормативно-правове забезпечення обліку і контролю витрат та доходів підприємств. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку,*

контролю і аналізу. *Міжнародний збірник наукових праць*. 2010. Вип. 2 (17). С. 77- 83.

24. Добровський В.М. Бухгалтерський фінансовий облік в Україні: Навч. посіб. К. : А.С.К., 2009. 976 с.

25. Должанський А.М. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку виробничих витрат на поліграфічних підприємствах. *Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України*. 2013. Вип. 23.2. С. 239 - 247.

26. Друри К. Введение в управленческий и производственный учет: Пер. с англ. С.А. Табалиной. М.: Аудит, ЮНИТИ, 1997. 560 с.

27. Дубенець О.В., Самборська-Музичко Ю.О., Методи економіко-математичного моделювання при аналізі та плануванні витрат діяльності підприємства. *Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасні концепції розвитку: матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції*. 2021. С. 330-332.

28. Економіка підприємства: підручник/ за заг. ред. проф. Н.М. Ушакової. Київ. нац. тогр.-екон. ун-т, 2018. 569 с.

29. Економічний аналіз: підручник для студентів вузів / Є. В. Мних. – Київ: Центр навчальної літератури, 2000. 412 с.

30. Економічний словник [уклад. Г.В. Осовська, О.О. Юшкевич, Й.С. Завадський]. К.: Кондор, 2007. 358 с.

31. Житний П. Обліково-аналітичні проблеми використання виробничого потенціалу та шляхи їх вирішення. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2014. № 1. С.41-50.

32. Звітність підприємства: підручник в 2-х вид. / за заг. ред. Лень В.С., Гливенко В.В. Київ: Центр навчальної літератури, 2014. 2-ге вид., 612 с.

33. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. Дата оновлення 01.11.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 05.11.2021).

34. Калабухова С.В. Уніфікація аналітичних процедур в умовах стандартизації

бухгалтерського обліку та аудиту: монографія. Київ: КНЕУ, 2019. 431 с.

35. Калабухова С.В., Ямборко Г.А., Кузьмінська О.Е. Аналіз господарської діяльності: Робочий зошит: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2019. 240 с.

36. Кальна Т. А. Прийоми фінансового аналізу: переваги та недоліки / Т. А. Кальна // *Економічний аналіз*. 2014. Т. 15. № 2. С. 13-18.

37. Кидайчук Т.Г. Особливості обліку операційних витрат /Т.Г.Кидайчук, С.І.Тимощук// *Іноваційна економіка*. 2011, № 4. С.139-141

38. Кім Ю.Г. Бухгалтерський та податковий облік: первинні документи та порядок їх заповнення: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2014. 600 с.

39. Кіндрацька Л.М. Економічний аналіз у схемах і таблицях: навч. посіб. / І.М. Парасій-Вергуненко, С.В. Калабухова, Г.А. Ямборко та ін.; за заг. ред. Л. М. Кіндрацької. Київ: КНЕУ, 2012. 323 с.

40. Клюкин П. Н. Поворот к физиократической метафизике (к 250-летию «Экономической таблицы» Ф.Кенэ)//Ф. Кенэ, А.Р.Ж. Тюрго, П.С. Дюпон де Немур. Физиократы. Избранные экономические произведения. М.: Эксмо, 2015. С. 13-44.

41. Кобилянська О.І. Фінансовий облік: навч. посіб. К.: Знання, 2013. 471 с.

42. Коваленко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. К.: Знання, 2011. 2-ге вид. 485 с.

43. Ковальчук К.Ф. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 326 с.

44. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР/ Верховна Рада України. Дата оновлення 01.11.2021 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

45. Контроль і ревізія: підручник для студ./ за ред. Ф. Бутинець, С. Бардаш, Н. Малюга, Н. Петренко. Житомир: Вид-во ЖІТІ, 2015. Вид. 2-ге. 512 с.

46. Косміна Р. М. Бухгалтерський (фінансовий) облік: навч. посіб. К.: Вища школа, 2013. 255 с.

47. Костюченко В.М., Голов С.С., Фінансовий облік. навч. посіб. К.: Лібра. 2012.

976 с.

48. Кулик В.А. Облікова політика підприємства: набутий досвід та перспективи розвитку: монографія. Полтава: ПУЕТ, 2014. 380 с.

49. Лаврик У. В., Бондик К. Ю. Сучасні підходи до управління витратами промислових підприємств. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2018, вип. 24. С. 360-369.

50. Левицких О. О. Анализ и планирование финансовых результатов в системе управления эффективностью деятельности промышленного предприятия. *Фундаментальные исследования*. 2011. № 12. Ч. 3. С. 634–639.

51. Малініна Т.П., Підгорна О.А. Роль та значення прогнозування фінансових результатів діяльності підприємства. *Економічні студії*. 2016. № 2. С. 85–88.

52. Мельниченко Л.Ю. Системний підхід до управління витратами підприємства у ринковій економіці // *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку: Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка»*. 2018. № 417. С. 263-267.

53. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності» IASB; Стандарт, Міжнародний документ від 1 січня 2012 р. Дата оновлення 01.11.2021. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_013 (дата звернення 01.11.2021).

54. Мочаліна З. М., Поспелов О. В. Методичний інструментарій та сучасні проблеми аналізу фінансових результатів. *Комунальне господарство міст: наук.-техн. зб.* 2011. № 98. С. 221-227.

55. Мочерний С.В. Економічна теорія: навч. посіб. для студентів вищих закладів освіти. Київ: Видав. Центр «Академія», 2015. 640 с.

56. Мужевич Н.В. Нормативно-правове регулювання обліку витрат у будівництві. *Інноваційна економіка. Науково-виробничий журнал*. СМН «ТАЙП». 2013. - №9. С 196-202.

57. Нападовська Л.В. Управлінський облік: монографія. Дніпропетровськ: Наука

і освіта, 2000. – 450 с.

58. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.12.2000 р. № 318. Дата оновлення 09.09.2021. URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> (Дата звернення: 27.10.2021).

59. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 №318 Дата оновлення 23.10.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення 25.10.2021).

60. Огійчук М.Ф. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами : навч. підручник / за заг. ред. М.Ф. Огійчук, В.Я. Плаксієнко, М.І. Беленкова та ін. Київ: Алерта, 2016. 1042 с.

61. Омецінська І. Облікова інформація: економічна сутність та критерії якості. Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2016. № 3. С. 131-141.

62. Онищенко Т., Мякота В. Альбом бухгалтерських проводок: навч. посіб. Харків: Фактор, 2014. 304 с.

63. Павлова Г.Є., Чернецька О.В. Фінансовий облік активів аграрних підприємств: навч. посібник. МОНМС України, Дніпропетр. держ. аграр. ун-т. Донецьк: Юго-Восток, 2016. 392 с.

64. Пантелеєв В.Н. Внутрішньогосподарський контроль: методологія та організація: моногр. Державна академія статистики, обліку та аудиту. К.: ДН «Інформ.-аналіт. агенство», 2008. 491 с.

65. Петрицька О.С. Економічний аналіз: перспективи розвитку. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2015. - № 3 (3). С. 67-71.

66. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. Дата оновлення 09.11.2021. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення 09.11.2021).

67. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-IV Дата оновлення 01.10.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/ed20191020> (дата звернення 01.11.2021).

68. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Дата оновлення 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення 13.11.2021).

69. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: затв. наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88. Дата оновлення 03.08.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0508-98> (дата звернення 30.10.2021).

70. Просянюк Н.О., Ананська М.О., Кірсанова В.В., Станіславик О.В. Бухгалтерський облік. Теоретичні основи: навч. посіб./ за ред. д-ра екон.наук, проф. С.В.Філіппової. Харків: Бурун Книга, 2018. 240 с.

71. Ратушна М. Вплив елементів облікової політики на фінансові результати. Економічний аналіз. 2010. №5. С. 323–324.

72. Рикардо Д. Начала политической экономии и налогообложения: учеб. пособ. М: *Антология экономической классики*, 1993. Т. 26. 586 с.

73. Сіменко В.І. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб./ за заг. ред. І. В. Сіменко, Т.Д. Косової. К. : Центр учбової літератури, 2013. 384 с.

74. Скалюк Р. В. Економічний механізм управління фінансовими результатами промислових підприємств: теоретичні основи забезпечення функціонування. *Економічний вісник Донбасу*. 2011. № 2. С. 86–93.

75. Скрипник М.І. Сутність витрат як економічної категорії. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: економічні науки. 2009. № 4. С.159-165.

76. Словарь-справочник финансового менеджера [Бланк И.А.]. К.: «Ника – Центр», 1998. 480 с.

77. Сопко В.В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навч. посібник. Київ: КНЕУ, 2016. 526 с.
78. Сорока С. Сутність витрат: історичний аспект. Економічний аналіз. 2010. Випуск 6. С. 152-154.
79. Стаднюк Т. Особливості методики аналізу фінансових результатів діяльності підприємств. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2016. № 1. С. 127-132. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2016_1_24. (дата звернення 04.11.2021).
80. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ: “Знання”, 2015. 647 с.
81. Теорія бухгалтерського обліку: підручник / Ф.Ф. Бутинець. Житомир: П «Рута» 2011. 440 с.
82. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський облік на підприємствах з різними формами власності: навч. посіб. Київ: А.С.К., 1997. 512 с.
83. Трухан О.Л. Розвиток теорії витрат: еволюція і сучасні тенденції. *Вісник Житомир. держ. тех. університету. Економічні науки*. Житомир: ЖДТУ, 2013. №4(26). С. 380-388.
84. Турило А.М. Управління витратами підприємства: навч. посібник / за заг. ред. А.М. Турило, Ю.Б. Кравчук, А.А. Турило. Київ: Центр навч. л-ри, 2016. 120 с.
85. Управління витратами. Програма курсу, завдання і методичні вказівки до виконання самостійної і контрольної робіт для студентів спеціальностей «Менеджмент організацій», «Економіка підприємства», «Маркетинг» / В.В. Лук'янова. –Хмельницький, ТУП, 2020. 132 с.
86. Управлінський облік: підручник в 2 ч. / за заг. ред. Л. В. Нападовська. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. 2-ге вид. 648 с.
87. Фаріон В. Я. Сутність витрат як економічної категорії. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту*. 2013. Вип. 1 (49). Економічні науки. С. 44-47.
88. Фінансовий аналіз: підручник/ за заг. ред. Цал-Цалко Ю.С. Київ: Центр

навчальної літератури, 2008. 566 с.

89. Фінансовий облік – 1: підручник. в 2 ч./ за ред. Головка Т.В. К.: КНЕУ, 2008. Ч.1. 416 с.

90. Фінансовий облік: підручник: у 2 ч. /за заг. ред. М.І. Бондаря та Л.Г. Ловінської. Київ: КНЕУ, 2012. Ч.1 553 с.

91. Фінансово-економічний словник. [уклад. А.Г.Загородній, Г.Л. Вознюк] Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2013. 714 с.

92. Фома Аквинсий. Сума теологии. Ч. II-II. Вопросы 1-46. К. Ника-Центр, 2016. 576 с.

93. Чайка Т. Ю. Вплив концептуальних основ і методики складання фінансової звітності на релевантність аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2017. Вип. 3-4. С. 105-115. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/35646> (дата звернення 04.11.2021).

94. Чебан Ю. Особливості обліку і контролю адміністративних витрат: теоретичні аспекти і напрями удосконалення. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Сер. Економічні науки*. 2014. Вип. 36 (2.2). С. 71-76.

95. Череп А. В. Управління витратами суб'єктів господарювання: монографія. Харків: ВД «ІНЖЕК», 2007. 2-ге вид. 368с.

96. Шара Є. Ю. Фінансовий облік II: навч. посіб. / за заг. ред.. Є. Ю. Шара, І. Є. Соколовська-Гонтаренко Київ: «Видавництво «Центр учбової літератури», 2016. 308 с.

97. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: навч. посіб. Київ: Знання, 2018. 3-тє вид. 535 с.

98. Шендригоренко М. Т. Адміністративні витрати в системі ефективного управління фінансовою діяльністю підприємства. Наукові записки. Серія

“Економіка”. 2011. Випуск 18. С. 447-452.

99. Шумпетер Й.А. Теория экономического развития: учеб. пособ. М.: Прогресс, 1982. 455 с.

ДОДАТКИ

Додаток А
Витяг із Статуту

ЗАТВЕРДЖЕНО
Розпорядження Київської
міської державної адміністрації
04 вересня 1996 року № 1397
(у редакції розпорядження
виконавчого органу Київської
міської ради (Київської міської
державної адміністрації)
від 05.10.2017 № 1211)

Заступник голови М. Новорозник

СТАТУТ
КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА
«КИЇВЖИТЛОСПЕЦЕКСПЛУАТАЦІЯ»
(Ідентифікаційний код 03366500)
(нова редакція)

ради (Київської міської державної адміністрації) та затверджуються Департаментом комунальної власності м. Києва виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

6.4. Підприємство звітує про стан виконання річного фінансового плану в порядку та за формою, що визначаються Департаментом комунальної власності м. Києва виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

7. Припинення Підприємства

7.1. Припинення Підприємства здійснюється шляхом його реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації відповідно до рішення Власника або рішення суду у випадках, передбачених законом України.

7.2. При реорганізації та ліквідації Підприємства працівникам гарантується додержання їхніх прав та законних інтересів відповідно до законодавства України про працю.

7.3. Майно, що залишилося після розрахунків з кредиторами, використовується за рішенням Власника.

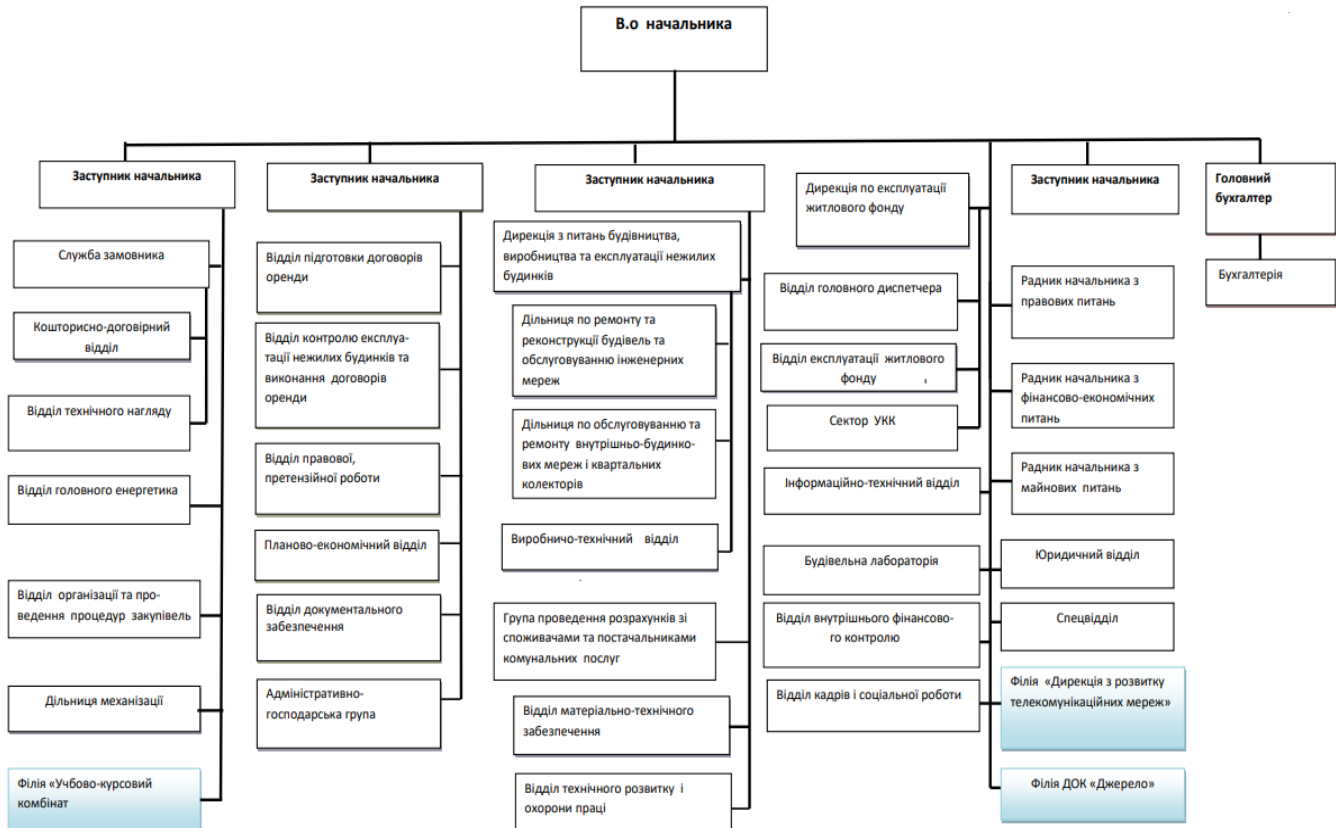
7.4. Підприємство припиняється з дня внесення запису про його припинення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань.

8. Внесення змін до Статуту

8.1. Зміни до Статуту вносяться у порядку, визначеному законодавством України, та підлягають державній реєстрації.

Додаток Б

Структура управління та внутрішніх функціональних взаємовідношень
підрозділів КП «Київжитлоспецексплуатація»

Додаток В

Витяг з Наказу про облікову політику

КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО
«КИЇВЖИТЛОСПЕЦЕКСПЛУАТАЦІЯ»

НАКАЗ

4 вересня 2020р

204

Про організацію бухгалтерського обліку та облікової політики КП «Київжитлоспецексплуатація»

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (зі змінами та доповненнями), Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, Міжнародних стандартів фінансової звітності, Податкового кодексу України (зі змінами та доповненнями), Закону України «Про оренду державного та комунального майна» від 03.10.2019р. №157-IX, Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, які користуються об'єктами комунальної власності, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 19 грудня 2006 року № 1213 (зі змінами та доповненнями), Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 09.09.2014 №879 (зі змінами та доповненнями), Порядку списання об'єктів комунальної власності територіальної громади міста Києва, затвердженого рішенням КМР від 27.09.2018 №1536/5600, наказу КП КЖСЕ «Про затвердження дати та механізму переходу на складання фінансової звітності за МСФЗ» від 15.11.2018 №196, з метою забезпечення єдиних принципів, методів, процедур при відображенні господарських операцій в бухгалтерському обліку та розкриття інформації про них у фінансовій звітності,

НАКАЗУЮ:

Встановити з 01 січня 2021 року наступну організацію бухгалтерського обліку та облікової політики:

I. Організація бухгалтерського обліку та Облікова політика

1. Ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності в комунальному підприємстві «Київжитлоспецексплуатація» (далі – Підприємство) та в структурних підрозділах забезпечуються бухгалтерською службою, очолюваною головним бухгалтером.

Продовження додатку В

- перерахування залишків активів, зобов'язань та власного капіталу на початок періоду за найперший з поданих попередніх періодів, якщо помилка відбулася до першого з поданих попередніх періодів.

14. Помилка попереднього періоду виправляється шляхом ретроспективного перерахування, немов суттєва помилка була виправлена в тому періоді, в якому вона була здійснена, за винятком випадків, коли неможливо визначити або вплив на конкретний період, або кумулятивний вплив помилки.

15. Коли неможливо визначити вплив на конкретний період помилки щодо порівняльної інформації за один або кілька відображених попередніх періодів, то Підприємством перераховуються залишки активів, зобов'язань та власного капіталу на початок найпершого періоду, для якого можливе ретроспективне перерахування (який може бути поточним періодом).

16. Якщо неможливо визначити кумулятивний вплив (на початку поточного періоду) помилки за всі попередні періоди, Підприємством перераховується порівняльна інформація для виправлення помилки перспективно з найпершої можливої дати.

Виправлення помилки попереднього періоду виключається з прибутку або збитку за період, у якому виявлено помилку.

14. Підприємством розкривається така інформація у фінансовій звітності:

- характер помилки попереднього періоду;
- сума виправлення за кожний поданий попередній період (наскільки це можливо) для статті фінансової звітності, на які вона впливає;
- сума виправлення на початок найпершого з поданих попередніх періодів;
- якщо ретроспективне перерахування неможливе для певного попереднього періоду, розкривають обставини, що привели до існування такої умови, та опис того, як та коли виправлено помилку.

Розкриття цієї інформації не повторюється у фінансовій звітності подальших періодів.

XXI. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

В.о. начальника

Дмитро ВЕТОХА

«Погоджено»

Директор (заступник директора)
Департаменту комунальної
власності м. Києва ВО КМР (КМДА)

«Погоджено»

Директор (заступник директора)
Департаменту інфраструктури м. Києва ВО КМР (КМДА)

Додаток Д
Оборотно-сальдова відомість по рахунку 949 за 2023 р.

Субконто	Сальдо на початок періоду		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Інші види діяльності			61 163 763,54	61 163 763,54		
484 ел.мережі			255 774,81	255 774,81		
484 Заміна вікон			3 544 918,73	3 544 918,73		
484 Кап.ремонт МЗК			6 048 679,61	6 048 679,61		
484 Кап.ремонт покрівель			2 693 040,53	2 693 040,53		
484 ремонт прибудинкової території			5 025 389,25	5 025 389,25		
484 ремонт фасадів			1 701 621,52	1 701 621,52		
50 % ,25% від оренди			28 326 793,63	28 326 793,63		
Амортизація ОЗ (інші операційні)			158 539,68	158 539,68		
Виконавч справа №752/22620/19 Примушко О			10 292,51	10 292,51		
Водопостачання			14 713,20	14 713,20		
встановл.системПС						
Січових Стрільців58/2Д			17 135,00	17 135,00		
Експертиза по ремонтам			36 440,00	36 440,00		
Електроенергія			7 302,07	7 302,07		
Електроенергія Антоновича,39			1 282,96	1 282,96		
Електроенергія Б.Хм.3-А			15 763,00	15 763,00		
Електроенергія Б.Хм.51Б			6 779,55	6 779,55		
Електроенергія П.Сагайдачного.20/2			12 133,56	12 133,56		
ЄСВ Лікарняні			380 754,70	380 754,70		
ЄСВ ЦПХ			7 085,10	7 085,10		
Заробітна плата ЦПХ			32 205,00	32 205,00		
капремонт вул.Трьохсвятительська,4 Б			437 808,00	437 808,00		
Компенс.з/п по рішенню суду			109 645,09	109 645,09		
Лікарняні листи			560 464,24	560 464,24		
ПДВ невідшкодоване			14 323,28	14 323,28		
ПДВ невідшкодоване-ТОВ Саупер			58 517,35	58 517,35		
Перерозподіл ПДВ			183 421,25	183 421,25		
Питна вода			18 392,50	18 392,50		
Пільгова пенсія			80 989,94	80 989,94		
Послуги банку			-0,12	-0,12		
ремонт приміщень вул.Володимирська, 51А			110 712,99	110 712,99		
Соц.культ заходи			170 000,00	170 000,00		
Судові витрати			362 893,24	362 893,24		
судові витрати			3 273,69	3 273,69		
Теплова енергія			10 756 677,68	10 756 677,68		
Разом розгорнуте						
Разом			61 163 763,54	61 163 763,54		

Додаток Г
Оборотно-сальдова відомість по рахунку 903 за 2023 р.

Субконто	Сальдо на початок періоду		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Авто (23.4.2)			280 455,12	280 455,12		
ДЕНБ (23.3.2.)			17 970 287,72	17 970 287,72		
ДРРБ (23.3.1)			8 760 763,91	8 760 763,91		
Мебельний (23.3.32)			346 344,53	346 344,53		
Оренда (23.11)			79 279 433,39	79 279 433,39		
Столяр.ц. (23.3.31)			696 654,12	696 654,12		
УКК (23.2.3)			736 525,24	736 525,24		
Разом розгорнуте						
Разом			108 070 464,03	108 070 464,03		

Додаток Е

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2020 р.

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	137688	185745
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(122516)	(116366)
Валовий:			
прибуток	2090	15172	69379
збиток	2095	—	—
Інші операційні доходи	2120	40502	59724
Адміністративні витрати	2130	(26591)	(35201)
Витрати на збут	2150	(83)	(67)
Інші операційні витрати	2180	(91293)	(98531)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	—	—
збиток	2195	(62293)	(4696)
Доход від участі в капіталі	2200	—	—
Інші фінансові доходи	2220	—	—
Інші доходи	2240	55046	22322
<i>в т.ч. дохід від благодійної допомоги</i>	2241	—	—
Фінансові витрати	2250	—	—
Витрати від участі в капіталі	2255	—	—
Інші витрати	2270	(349)	(373)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	—	17253
збиток	2295	(7596)	—
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-2469	-7702
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	—	—
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	—	9551
збиток	2355	(10065)	—

Продовження додатка Е

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	4377653	34431
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	—	—
Накопичені курсові різниці	2410	—	—
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	—	—
Інший сукупний дохід	2445	—	—
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	4377653	34431
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	—	—
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	4377653	34431
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	4367588	43982

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	7909	13352
Витрати на оплату праці	2505	48968	65716
Відрахування на соціальні заходи	2510	10595	14245
Амортизація	2515	57097	23967
Інші операційні витрати	2520	115914	132885
Разом	2550	240483	250165

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	—	—
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	—	—
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	—	—
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	—	—
Дивіденди на одну просту акцію	2650	—	—

Керівник

Ольга Маруніч

 (підпис)

 (підпис)

Дмитро ВЕТОХА

 (ініціали, прізвище)

Ольга МАРУНИЧ

 (ініціали, прізвище)

Додаток Ж

Податкова декларація з податку на прибуток за 9 міс. за 2021р.

Відмітка про одержання
(штамп контролюючого органу, до якого подається
Податкова декларація з податку на прибуток
підприємства)
-
-

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства фінансів України
20 жовтня 2015 року N 897

(у редакції наказу Міністерства фінансів України
від 28 квітня 2017 року № 467)
зі змінами, внесеними наказом Міністерства фінансів України
від 29 жовтня 2020 року № 649

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

1	ПОДАТКОВА ДЕКЛАРАЦІЯ з податку на прибуток підприємств		X	Звітна
			-	Звітна нова
			-	Уточнююча
2	Звітний (податковий) період 2021 року	- I квартал - Півріччя X Три квартали - Рік	X	Базовий звітний період квартал
			-	Базовий звітний період рік
3	Звітний (податковий) період, що уточнюється - року	- I квартал - Півріччя - Три квартали - Рік		
4	Платник: КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО "КНІВЖИТ.ЛОСПЕЦЕКСПЛУАТАЦІЯ" (повне найменування платника податку згідно з реєстраційними документами)			
5	Податковий номер або серія (за наявності) та номер паспорта ¹	03366500	Код виду економічної діяльності (КВЕД)	6 8 . 2 0
6	Податкова адреса вулиця Володимирська, буд. 51-А, ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ р-н, м. КИЇВ, М.КИЇВ обл., 01001		Поштовий індекс	0 1 0 0 1
			Телефон	0 4 4 2 3 4 6 1 1 9
			Моб. тел.	
			Факс	0 4 4 2 3 4 5 0 4 9
			E-mail	it.kgse@gmail.com
7	Повне найменування нерезидента -		Назва країни резиденції нерезидента (за Класифікацією країн світу, українською мовою)	
	Місцезнаходження нерезидента -		-	
			Код країни резиденції (за Класифікацією країн світу)	
8	ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДПС У М.КИЄВІ, ДПІ У ШЕВЧЕНКІВСЬКОМУ РАЙОНІ (ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ РАЙОН М.КИЄВА) (найменування контролюючого органу, до якого подається Податкова декларація з податку на прибуток підприємства)			
9	Повне найменування інституту спільного інвестування ²		Реєстраційний код інституту спільного інвестування (за даними Єдиного державного реєстру інститутів спільного інвестування, ведення якого здійснюється Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку) ²	
10	Особливі відмітки			
	Податкова декларація платника податку на прибуток підприємств:			
	- виробника сільськогосподарської продукції			
	- банку			
	- страховика			
	- суб'єкта, який здійснює випуск та проведення лотерей			
	- суб'єкта, що провадить азартні ігри з використанням гральних автоматів			
	- суб'єкта, що провадить букмекерську діяльність та азартні ігри (у тому числі казино), крім азартних ігор з використанням гральних автоматів			
	- постійного представництва нерезидента			
	- підприємства (організації) громадської організації осіб з інвалідністю, яке отримало дозвіл на користування пільгою			
	- платника податку, що подає декларацію за останній податковий (звітний) рік у періоді, на який припадає дата його ліквідації			
	- суб'єкта господарювання – юридичної особи, яка обрала спрощену систему оподаткування			
	фізичної особи – підприємця, у тому числі такої, яка обрала спрощену систему оподаткування, або фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність			
	- іноземної компанії			
	інституту спільного інвестування у вигляді утворення без статусу юридичної особи ²			

Додаток 3

Додаток РІ до податкової декларації з податку на прибуток за 9 міс. за 2021р.

☒	Звітна
☐	Звітна нова
☐	Уточнююча

Додаток РІ
до рядка 03 РІ Податкової декларації
з податку на прибуток підприємств

Податковий номер або серія (за наявності) та номер паспорта

03366500

Звітний (податковий) період 2021 року

☐	I квартал	☐	Півріччя	☒	Три квартали	☐	Рік
--------------------------	-----------	--------------------------	----------	-------------------------------------	--------------	--------------------------	-----

Різниці

Різниці, на які збільшується фінансовий результат			Різниці, на які зменшується фінансовий результат		
код	назва різниці	сума	код	назва різниці	сума
1. Різниці, які виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів (стаття 138 розділу III Податкового кодексу України)					
1.1.1	Сума нарахованої амортизації основних засобів або нематеріальних активів відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності (пункт 138.1 статті 138 розділу III Податкового кодексу України)	85 277 366	1.2.1 AM	Сума розрахованої амортизації основних засобів або нематеріальних активів відповідно до пункту 138.3 статті 138 розділу III Податкового кодексу України (пункт 138.2 статті 138 розділу III Податкового кодексу України)	85 175 024
1.1.1.1	Сума уцінки та витрат від зменшення корисності основних засобів або нематеріальних активів, включених до витрат звітного періоду відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності (пункт 138.1 статті 138 розділу III Податкового кодексу України)	-	1.2.1.1	Сума дооцінки основних засобів або нематеріальних активів у межах попередньо віднесених до витрат уцінки відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності (пункт 138.2 статті 138 розділу III Податкового кодексу України)	-
X	X	X	1.2.1.2	Сума витід від відновлення корисності основних засобів або нематеріальних активів у межах попередньо віднесених до витрат витрат від зменшення корисності основних засобів або нематеріальних активів відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності (пункт 138.2 статті 138 розділу III Податкового кодексу України)	-
1.1.2	Сума залишкової вартості окремого об'єкта основних засобів або нематеріальних активів, визначеної відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, у разі ліквідації або продажу такого об'єкта (пункт 138.1 статті 138 розділу III Податкового кодексу України)	-	1.2.2	Сума залишкової вартості окремого об'єкта основних засобів або нематеріальних активів, визначеної з урахуванням положень статті 138 розділу III Податкового кодексу України, у разі ліквідації або продажу такого об'єкта (пункт 138.2 статті 138 розділу III Податкового кодексу України)	-
1.1.3	Сума залишкової вартості окремого об'єкта невиробничих основних засобів або невиробничих нематеріальних активів, визначеної відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, у разі ліквідації або продажу такого об'єкта (пункт 138.1 статті 138 розділу III Податкового кодексу України)	-	1.2.3.	Сума первісної вартості придбання або виготовлення окремого об'єкта невиробничих основних засобів або невиробничих нематеріальних активів та витрат на їх ремонт, реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення, у тому числі віднесених до витрат відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, у разі продажу такого об'єкта невиробничих основних засобів або нематеріальних активів, але не більше суми доходу (виручки), отриманої від такого продажу (пункт 138.2 статті 138 розділу III Податкового кодексу України)	-

Продовження додатка К

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	У т.ч. з колонки 3 незареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Внески учасників:										
Внески до капіталу	4240	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Погашення заборгованості з капіталу	4245	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Вилучення капіталу:										
Викуп акцій (часток)	4260	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Вилучення частки в капіталі	4275	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Інші зміни в капіталі	4290	—	—	-95010,0	46921,0	-2046,0	2046,0	—	—	-48089,0
Разом змін у капіталі	4295	—	—	4282643,0	46921,0	-2046,0	-8019,0	—	—	4319499,0
Залишок на кінець року	4300	10351,0	—	5020987,0	203569,0	—	-8019,0	—	—	5226888,0

Керівник

Головний бухгалтер

(підпис)

Дмитро ВЕТОХА

(ініціали, прізвище)

(підпис)

Ольга МАРУНИЧ

(ініціали, прізвище)

Додаток Л

Розмір накладних витрат на утримання нежилых будинків

КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО
“ КИЇВЖИТЛОСПЕЦЕКСПЛУАТАЦІЯ”

НАКАЗ

25.06.11109

Про встановлення розміру
накладних витрат на утримання
нежилых будинків і приміщень

Згідно зі Статутом КП «Київжитлоспецексплуатація» виконує функції з утримання та експлуатації закріпленого за підприємством на праві повного господарського відання комунального майна міста, укладання договорів оренди нежилых приміщень згідно з розпорядчими документами Київської міської ради, збору орендної плати, а також функції щодо обслуговування житлового фонду міста.

Враховуючи, що:

1) у разі надання приміщення в тимчасове безоплатне користування та встановлення орендної плати в межах витрат на утримання об'єкта оренди, орендар повністю компенсує фактичні витрати на утримання об'єкта оренди;

2) витрати на утримання нежитлових приміщень (експлуатаційні видатки) складаються з прямих витрат, які для кожного об'єкту оренди розраховуються індивідуально (амортизація та плата за землю), та накладних витрат, розмір яких розраховується на 1 кв.м усього нерухомого майна, наданого в оренду;

Продовження додатку Л

3) чинний нормативний розмір накладних витрат – 0,72 грн. за 1 кв.м., був погоджений постійною комісією Київради з питань бюджету та соціально-економічного розвитку міста 17 лютого 2003 р. і є суттєво меншим порівняно із фактичним розміром накладних витрат, внаслідок чого утримання комунального майна, що передається в оренду на умовах визначення орендної плати в межах експлуатаційних витрат, на теперішній час для КП «Київжитлоспецексплуатація» є збитковим.

З метою приведення нормативного розміру накладних витрат у відповідність до фактичного розміру

НАКАЗУЮ:

1. Встановити, що розмір накладних витрат на утримання нежилых будинків і приміщень, що закріплені за КП «Київжитлоспецексплуатація» на праві повного господарського відання, на 1 кв.м. площі в розрахунку на місяць з 01.07.2011 складає **2,66 грн.**

2. Заступнику начальника дирекції з оренди нежитлових приміщень Литвиненко Анні Віталіївні:

2.1. Враховувати встановлений цим наказом розмір накладних витрат на утримання нежилых будинків і приміщень при укладенні договорів оренди.

2.2. Ініціювати внесення відповідних змін до чинних договорів оренди, укладених згідно з розпорядчими документами Київської міської ради із встановленням орендної плати в межах витрат на утримання об'єкта оренди.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника начальника КП "Київжитлоспецексплуатація" Мусієнко В.В.

Начальник

 О.О. Каменецький

Дата звіту 12/8/2024

Дата редагування 12/8/2024

Документ прийнятий

Звіт подібності

метадані

Заголовок

Обліково-аналітичне забезпечення стратегічного управління витратами підприємства

Автор

Дубенець Владислав Сергійович

Науковий керівник / Експерт

к.е.н., доцент Леженко Л.І.

підрозділ

кафедра бухгалтерського обліку та консалтингу

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв		0
Інтервали		0
Мікропробіли		0
Білі знаки		0
Парафрази (SmartMarks)		294

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

Цитати, виділені в тексті лапками, були виключені з поточного значення Коефіцієнта Подібності.

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

16196

Кількість слів

126524

Кількість символів

Подібності за списком джерел

Нижче наведений список джерел. В цьому списку є джерела із різних баз даних. Колір тексту означає в якому джерелі він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямого плагіату. Необхідно відкрити кожне джерело і проаналізувати зміст і правильність оформлення джерела.

10 найдовших фраз

Колір тексту

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)	
1	Облік та аналіз витрат підприємства: управлінський аспект 11/29/2021 Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman KNEU (кафедра бухгалтерського обліку та консалтингу)	173	1.07 %
2	Облік та аналіз витрат підприємства: управлінський аспект 11/29/2021 Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman KNEU (кафедра бухгалтерського обліку та консалтингу)	171	1.06 %